

Integratie van statushouders in de arbeidsmarktregio Helmond-Peel

Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek en Someren

November 2016

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding.....	4
1.2	Het rapport van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid.....	4
1.3	Rol gemeenten	4
1.5	Taakstelling.....	6
1.6	Leeswijzer	6
2	Werk en Participatie.....	7
2.1	Rol Senzer	7
2.2	Plan van aanpak Senzer	7
2.3	Projecten met betrekking tot statushouders binnen Senzer.....	8
2.4	Regionale versus lokale inzet.....	9
2.5	Knelpunten en actiepunten Werkbedrijf ten aanzien van statushouders.....	9
3	Maatschappelijke begeleiding en Participatieverklaring	10
3.1	Maatschappelijke begeleiding	10
3.2	Participatieverklaring.....	10
3.3	Maatschappelijke begeleiding in Helmond	10
4	Onderwijs, inburgering en taal.....	12
4.1	Onderwijs.....	12
4.2	Inburgering	14
4.3	Hoger beroeps onderwijs	15
4.4	Knelpunten en actiepunten ten aanzien van onderwijs	15
5	Huisvesting statushouders	16
5.1	Huisvesting	16
5.2	Het Gemeentelijk Versnellingsarrangement (GVA)	16
5.3	Alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV)	17
5.4	Financiële vergoeding en verantwoordelijkheid gemeente	18
5.5	Knelpunten en actiepunten ten aanzien van huisvesting.....	18
6	Zorg en gezondheid.....	19
6.1	Organisatie gezondheidszorg asielzoekers en statushouders	19
6.2	Diverse rollen.....	19
7.	Integrale samenwerking.....	21
7.1	Integrale samenwerking in de Peelregio en op lokaal niveau.	21
7.2	Regie en coördinatie.....	21
7.3	Gebiedsgerichte samenwerking	22

7.4	Stroomschema gebiedsgerichte samenwerking.....	23
7.5	Integrale programma's	23
7.6	Lokale voorbeelden	24
8.	Financiën	25
8.1	COA-gelden	25
8.2	Compensatie BUIG-middelen	25
8.3	Decentralisatie-uitkering	26
8.4	Per onderwerp.....	27
8.5	Europese subsidie UIA	28
8.6	Bijzondere bijstand	28

Bijlage 1: Plan van aanpak statushouders Senzer

Bijlage 2: Aanbod LEV-groep

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Het rapport van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid 'Geen tijd te verliezen: van opvang naar integratie van asielmigranten' is reeds 19 mei tijdens een regionaal portefeuillehoudersoverleg besproken. Vervolgens heeft Senzer een 'Plan van aanpak statushouders' opgesteld dat in juni 2016 is voorgelegd aan de portefeuillehouders van de arbeidsmarktregio. De aanwezige portefeuillehouders vonden unaniem dat de integratie en participatie van statushouders niet alleen vanuit Senzer benaderd moest worden, maar dat ook verbinding moet worden gezocht met de andere beleidsterreinen. Vandaaruit is de opdracht aan de individuele gemeenten gegeven om te komen tot een beleidsnotitie met daarin opgenomen een integrale benadering. Zes gemeenten (met uitzondering van gemeente Geldrop-Mierlo) zijn hierin gezamenlijk opgetrokken. Dit heeft geresulteerd in deze notitie; 'Integratie van statushouders in de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel'.

1.2 Het rapport van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid

Voor de notitie 'Integratie van statushouders in de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel' gaan wij uit van de adviezen die gegeven zijn in het WRR rapport, alsmede het Bestuursakkoord Verhoogde Instroom van 27 november 2015 en het uitwerkingsakkoord van 28 april 2016.

Sinds 2015 is er een enorme toename van vluchtelingen naar Europa. Het publieke debat hieromtrent richt zich met name op de omstandigheid hoe asielzoekers die een verblijfsvergunning krijgen zo snel mogelijk kunnen integreren in de maatschappij.

Daarom moet integratie vanaf het begin van de asielprocedure een centrale plaats innemen. Dat betekent:

- Een secure en snelle asielprocedure waarin meer aandacht is voor het arbeidspotentieel van statushouders en hun mogelijkheden op de arbeidsmarkt
- Een aanpak waarin het leren van de taal, het volgen van een opleiding, het krijgen van huisvesting en het vinden van werk niet na elkaar, maar op hetzelfde moment plaatsvinden.

Statushouders kunnen zo sneller op eigen benen staan en een bijdrage leveren aan de Nederlandse samenleving, wat weer bevorderlijk is voor het maatschappelijke draagvlak. Het doel van deze notitie is derhalve een integraal beeld te geven van de aanpak statushouders, waarin beide bovenstaande doelstellingen centraal staan, samen met de verantwoordelijkheden cq. taken die de gemeente en haar partners hierin hebben.

1.3 Rol gemeenten

Met het nieuwe inburgeringsbeleid vanaf 1 januari 2013 is de gemeentelijke regierol verdwenen. Gemeenten hebben haar integratiebeleid omgevormd tot algemeen beleid en integratiebudgetten voor specifieke doelgroepen zijn verdwenen. We constateren dat statushouders pas laat beginnen met hun inburgering en dat er nauwelijks nog wordt geïnvesteerd in duale of gecombineerde trajecten. Om te komen tot een meer effectieve en efficiënte integratie is het gewenst dat de rol van de gemeenten wordt versterkt.

De gemeente moet inzicht krijgen in wie haar statushouders zijn, de regie terugpakken, adviezen geven en monitoren. Zij ontvangt hiervoor extra geld voor de maatschappelijke begeleiding. De gemeente wordt ook verantwoordelijk voor het participatieverklaringstraject, waarop later in deze notitie wordt teruggekomen. Voorts kan de gemeente een rol spelen in de duale trajecten van leren en werken door inschakeling van werkgevers in de gemeenten en kan zij een rol spelen in de arbeidstoeleiding van groepen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Ten aanzien van de integratie van statushouders geeft het WRR rapport zeven adviezen:

1. benut de tijd in de noodopvang/azc;

2. bespoedig het huisvestingsproces van statushouders;
3. kies een parallelle aanpak;
4. screen regelmatig de bijstandsdata;
5. stimuleer het behalen van een Nederlands diploma;
6. houd rekening met beschikbaarheid van werk;
7. breng relevante partijen bij elkaar.

Bovengenoemde adviezen vragen om acties van de gemeenten binnen de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel.

1.4 Bestuursakkoord en uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom

Nederland kent al geruime tijd een verhoogde asielinstroom. Deze situatie stelt het Rijk en de gemeenten voor een grote uitdaging. Om aan de acute noodsituatie het hoofd te bieden hebben Rijk en gemeenten in het bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom van 27 november 2015 afspraken gemaakt. Gezamenlijk zijn maatregelen genomen op de terreinen opvang, huisvesting, participatie en maatschappelijke begeleiding. Daarnaast is intensief samengewerkt om asielzoekers in een veilige situatie op te vangen en is de aanvankelijk noodzakelijke crisisnoodopvang in de eerste maanden van 2016 afgebouwd. Op dit moment wordt, zoals afgesproken in het bestuursakkoord, hard gewerkt aan het spoediger op gang brengen van de uitstroom van vergunninghouders uit de asielzoekerscentra naar de gemeenten. Daarnaast is in het bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom afgesproken om, naast de doorlopende afspraken uit het bestuursakkoord, in het voorjaar 2016 nadere afspraken te maken over onderwijs, zorg, werk en integratie. Het uitwerkingsakkoord voorziet hierin.

De afspraken in dit uitwerkingsakkoord zien primair toe op de gevolgen van de extra toename van vergunninghouders in het gemeentelijk domein die is ontstaan door de verhoogde asielinstroom. Dat wil zeggen dat rekening wordt gehouden met de asielinstroom 2015 en de verwachte instroom in 2016 die doorwerking hebben in de huisvestingstaakstelling voor gemeenten in 2016 en 2017. Dit vanuit de gedachte dat de (financiële) gevolgen voor gemeenten ook voornamelijk in 2016 en 2017 tot uiting zullen komen als vergunninghouders daadwerkelijk in gemeenten geplaatst zijn. De budgettaire gevolgen van dit akkoord bezien dan ook de jaren 2016 en 2017, waarbij wel geldt dat sommige zaken al in 2015 zijn gaan spelen en andere een uitloop hebben in 2018.

Deze afspraken gaan uit van een gedeelde grondgedachte om de integratie en participatie van vergunninghouders te bevorderen, door in te zetten op onderwijs, werk en gezondheidsbevordering. Hiermee wordt gestreefd naar het wegnemen dan wel terugdringen van achterstanden bij vergunninghouders. Met dit akkoord wordt de keten van noodopvang tot burgerschap gesloten en zorgen Rijk en gemeenten voor een sluitende aanpak waarbij het voor alle partijen helder is wat er van hen wordt verwacht en waar zij verantwoordelijkheid voor dragen.

1.5 Taakstelling

Onderstaande tabel is een overzicht van de taakstelling opvang statushouders 2016 per gemeente.

	1e helft 2015	2de helft 2015	1e helft 2016	2de helft 2016	Totaal	Toename 2015-2016	1 ^e helft 2017
Helmond	74	79	106	122	381	75	69
Asten	14	15	20	23	72	14	13
Deurne	27	28	38	43	136	26	25
Someren	16	17	22	26	81	15	15
Laarbeek	18	20	26	30	94	18	17
Gemert Bakel	25	26	35	40	126	24	23
Geldrop Mierlo	32	35	46	53	166	32	30
Totaal	206	220	293	337	1056	204	192

1.6 Leeswijzer

De notitie is opgebouwd uit diverse hoofdstukken die ieder een specifiek beleidsterrein uitwerken dat raakt aan de integratie van statushouders. Hierbij komen de volgende beleidsterreinen aan de orde: werk en participatie, maatschappelijke begeleiding, onderwijs, huisvesting en gezondheidszorg. Het eerste gedeelte van ieder hoofdstuk omschrijft de algemene situatie die voor iedere gemeente van toepassing is. Waar relevant wordt vervolgens per hoofdstuk ingegaan op de eigen lokale situatie. Aan het eind zijn eventuele knel- en actiepunten, geldend voor de gemeente Helmond, opgenomen. Tevens is opgenomen een financieel hoofdstuk dat de verschillende financieringsbronnen in beeld brengt. De notitie wordt afgesloten met een hoofdstuk over de integrale aanpak.

Door de lokale inbreng zijn zes verschillende notities tot stand gekomen die qua opbouw en algemene informatie identiek zijn, maar qua lokale invulling afwijken.

2 Werk en Participatie

2.1 Rol Senzer

In dit hoofdstuk wordt een korte samenvatting gegeven van het 'Plan van aanpak statushouders Senzer', dat door Senzer is geschreven. Dit plan van aanpak is bijgevoegd als bijlage.

De rol van Senzer met betrekking tot de statushouders is dat zij zo snel mogelijk in het proces hun focus gericht hebben op werk indien mogelijk, en anders op het maatschappelijk participeren. Senzer beschrijft een verbindende rol in het leren van de taal en het maatschappelijk integreren als kaders voor het kunnen toeleiden naar werk of participatie. Dit betekent overigens niet dat Senzer ook verantwoordelijk is voor het leren van de Nederlandse taal en het maatschappelijk integreren. Wel dient Senzer hierin de verbindingen te creëren om de hun eerste doelstelling 'aan de slag in Werk of Participatie' te bewerkstelligen voor de statushouders die een beroep doen op een uitkering op grond van de Participatiewet.

Het vinden van werk speelt een cruciale rol in het meedoen in de samenleving. Het is voor statushouders, die de taal nog niet goed beheersen, geen werkervaring in Nederland hebben en ook geen sociaal netwerk hebben, bijna onmogelijk om op korte termijn een baan te vinden. Uit onderzoeken blijkt dat slechts één op de drie in Nederland verblijvende statushouders van 18-64 jaar na verloop van tijd een betaalde baan heeft. Velen van hen zijn duurzaam afhankelijk van een uitkering op grond van de Participatiewet. De maatregelen die worden genomen om statushouders te laten integreren worden momenteel volgtijdelijk uitgevoerd. Dit heeft tot gevolg dat de afstand tot de arbeidsmarkt steeds groter wordt en integratie vaak tot mislukking gedoemd is.

Senzer wil haar verantwoordelijkheid nemen ten aanzien van de re-integratie en participatie van statushouders. Uit ervaring blijkt dat tenminste 80% van de statushouders (vooralsnog) onvoldoende arbeidspotentieel heeft om op (korte) termijn door te stromen naar de arbeidsmarkt. Veelal lijkt de taal hiervan het hoofdprobleem te zijn. Doordat de inburgering geen gemeentelijke verantwoordelijkheid meer is, wordt er vaak geen link gelegd tussen inburgering en integratie. Door deze twee 'instrumenten' juist te verbinden, worden er meer mogelijkheden gecreëerd en is de kans op duurzame uitstroom uiteindelijk veel groter.

2.2 Plan van aanpak Senzer

De dienstverlening voor statushouders vindt plaats middels het doorlopen van het primair proces van Senzer. We zien de statushouders niet als een aparte entiteit, maar wel als een groep die specifieke aandacht behoeft. Dit betekent dat binnen diverse teams (screening en diagnose, inkomen, maatschappelijke deelname en tegenprestatie) er medewerkers zijn, die zich specifiek met de statushouders bezighouden en dat er ook specifieke tools voor hen ingezet worden.

Het integratievraagstuk van statushouders vraagt om een samenhangende aanpak, ook op individueel en gezinsniveau. Er gelden voor statushouders vaak verschillende vragen (participatie, werk, onderwijs, gezondheid, inburgering). Door de invulling van een vorm van casusregie door de *participatiecoach taal en integratie* die belast is met de maatschappelijke participatie kan ook in deze aanpak meer resultaat worden bereikt en kan worden gestuurd op snelle resultaten en inzet van eigen kracht en kwaliteit.

Daarom is het ontwikkelen van duale trajecten (taal en participatie) een must. Het bevorderen van de maatschappelijke deelname vindt plaats vanuit het beleidskader Tegenprestatie, zoals regionaal ingevuld.

Bij de inburgering ligt een grote verantwoordelijkheid bij de statushouders zelf. Maar zeker in het begin kan hij het vaak niet alleen. Als dit in de beginperiode op zijn beloop wordt gelaten, kunnen zich een aantal ongunstige neveneffecten voordoen:

- Veel statushouders beginnen laat met hun inburgering (zij hebben namelijk drie jaar de tijd om aan de verplichtingen te voldoen).
- Statushouders kiezen niet altijd voor het beste of meest effectieve taaltraject dat hun de meeste kansen biedt op verdere integratie.
- Incidenteel bestaan er wachtlijsten bij taalaanbieders, waardoor het langer duurt voordat statushouders kunnen deelnemen.

Daarom is het zaak dat de statushouders in deze beginperiode goed op weg worden geholpen door participatiecoaches die kennis hebben van voornoemde zaken en daarbij meteen aandacht hebben voor de duale trajecten (taal en tegenprestatie). Immers door middel van de tegenprestatie hebben we het beleidsuitgangspunt om de statushouder aan te spreken op zijn maatschappelijke deelname. Dit wordt dan uitgevoerd door participatiecoaches die specifiek belast zijn met taal en integratie. Door de inzet van de tegenprestatie wordt naast maatschappelijke participatie ook arbeidspotentieel ontwikkeld. Immers door het verrichten van een tegenprestatie worden indirect werknemersvaardigheden ontwikkeld en kan ook eerder doorstroming plaatsvinden van statushouders naar re-integratie en uiteindelijk betaalde arbeid.

Senzer moet in staat zijn om verbindingen te leggen met andere gemeentelijke beleidsterreinen voor vluchtelingen en statushouders, zoals het welzijnsbeleid, het woonbeleid, schulddienstverlening, onderwijs, etc. Senzer kan daardoor de tot die beleidsterreinen behorende middelen en voorzieningen in onderlinge samenhang benutten en door deze samenhang de uitstroom naar werk voor statushouders effectiever bewerkstelligen.

De interne en externe afstemming noodzaakt tot het voorlopig benoemen van een coördinator binnen Senzer. Vooral nog voor de duur van een jaar fulltime en daarna wellicht nog voor een jaar 60%. Daarna zou op basis van een evaluatie nog voortzetting kunnen plaatsvinden. Het is echter ook goed denkbaar dat de complexiteit inmiddels zodanig is afgenomen en de werkprocessen voldoende zijn uitgekristalliseerd dat er geen noodzaak meer is voor extra coördinatie vanuit een matrix-achtige benadering. Tevens zijn twee extra participatiecoaches taal en integratie benodigd om de verhoogde instroom van statushouders in de Participatiewet te kunnen opvangen. Dit betreffen extra kosten die niet binnen de begroting van Senzer zijn opgenomen. Voor verdere uitwerking van de gevraagde middelen, wordt verwezen naar hoofdstuk 9, Financiën.

2.3 Projecten met betrekking tot statushouders binnen Senzer

De Refugee Talent Hub (RTH)

De Refugee Talent Hub (RTH) is een ecosysteem tussen vluchtelingtalenten, bedrijven, overheid en NGO's dat in de doelstelling om vluchtelingen en statushouders zo vroeg mogelijk op te pakken, kan voorzien. Het doel van de Refugee Talent Hub is het matchen van vluchtelingtalent op basis van hun vaardigheden met een stage, studie, baan of andere werkervaringsplek. Daarnaast biedt de Refugee Talent Hub "Meaningful Waiting" aan voor vluchtelingen die in de asielprocedure aan het wachten zijn en aan degenen die nog niet klaar zijn voor de arbeidsmarkt. Hierbij wordt digitale dienstverlening gekoppeld aan het bieden van ondersteuning door buddies uit het onderwijs en het bedrijfsleven.

Project vroegtijdige koppeling Divosa

Sinds 1 juli 2016 voeren Divosa en COA een vroege screening uit, waarbij snel informatie wordt opgehaald over arbeidsverleden en kwalificaties van vergunninghouders. Doel van de screening is dat nieuwe vergunninghouders sneller en meer kans maken op doorstroming naar opleidingen en banen. De screening houdt in dat bij nieuwe vergunninghouders al in het eerste gesprek gevraagd wordt naar het arbeidsverleden en de gevolgte opleidingen. Op basis daarvan krijgt COA advies van arbeidsmarktdeskundigen van Divosa over welke arbeidsmarktregio's perspectief bieden voor de vergunninghouder. Met in achtname van de

taakstelling van gemeenten voor de huisvesting van vergunninghouders, wordt zoveel mogelijk gekeken naar kansrijke koppelingen van vergunninghouders aan gemeenten. Divosa coördineert de werving van regiocoördinatoren die aansluitend op bestaande structuren hierbij een rol spelen in de regio.

Lokale projecten

Specifiek voor Helmond sluit Senzer aan bij projecten als het Stadsleerbedrijf en ZEG, toekomst!. Binnen deze projecten gaat het om het laagdrempelig opdoen van werknemersvaardigheden waarmee de kans op werk in de toekomst vergroot wordt. Voor statushouders geldt bovendien dat hierbinnen extra mogelijkheden zijn om de Nederlandse taal te oefenen en om hun sociale netwerk te vergroten.

2.4 Regionale versus lokale inzet

Effectieve integratie van statushouders lukt alleen als de samenleving meedoet en actief is. Of het nu gaat om de burens die steun bieden of om de ondernemer die werk kan aanbieden. Om dat in te vullen is 'participatie' vanaf het begin cruciaal: het proces van opvang zal samen met betrokken maatschappelijke partners en inwoners worden vormgegeven. Senzer hoopt met een sterk lokaal netwerk en stevige lokale voorzieningen, de statushouders sneller en efficiënter te ondersteunen indien dat nodig is. Door deze insteek kunnen makkelijker duale trajecten worden opgesteld en kan juist ook gebruik worden gemaakt van lokale laagdrempelige voorzieningen.

2.5 Knelpunten en actiepunten Werkbedrijf ten aanzien van statushouders

	Knelpunten
1.	Verhoogde instroom statushouders in de uitkering
2.	Veel statushouders hebben een grote afstand tot de arbeidsmarkt
3.	Geen aansluiting /onvoldoende aansluiting tussen inburgering en participatie/re-integratie

	Actiepunten Werkbedrijf
1.	Statushouders vroegtijdig oppakken, om samenwerking vorm te geven en te intensiveren tussen lokaal vluchtelingenwerk en lokale Participatiecoaches van Senzer in verband met taalontwikkeling en participatie.
2.	Door inzet van een coördinator is Senzer in staat om verbindingen te leggen met andere gemeentelijke beleidsterreinen voor vluchtelingen en statushouders, zoals het welzijnsbeleid, het woonbeleid, schulddienstverlening, onderwijs, etc. Senzer kan daardoor de tot die beleidsterreinen behorende middelen en voorzieningen in onderlinge samenhang benutten en door deze samenhang de uitstroom naar werk voor statushouders effectiever bewerkstelligen.
3.	Inzet van twee extra fte participatiecoaches taal en integratie.
4.	Inburgerings- en re-integratie/participatietrajecten dual inzetten, zodat deze elkaar versterken.
5.	Versterken lokale netwerken vanuit Werkbedrijf.

3 Maatschappelijke begeleiding en Participatieverklaring

3.1 Maatschappelijke begeleiding

De maatschappelijke begeleiding is een kerntaak van het vluchtelingenwerk. Een statushouder wordt gedurende een jaar begeleid door een medewerker van vluchtelingenwerk. Dit kan een beroepskracht zijn, maar ook een vrijwilliger of een combinatie. In de fase van vestiging in onze gemeente worden de statushouders geholpen bij alle praktische stappen die zij hierbij moeten nemen. Dit varieert van ondersteuning bij het afsluiten van een huurcontract, het aanvragen van een uitkering, het helpen bij het inrichten van het huis, tot het aanmelden van kinderen bij een school. De maatschappelijke begeleiding begint intensief, waarbij ook eventuele problemen en zorgvragen in kaart worden gebracht. Wanneer nodig worden mensen doorverwezen naar WMO consulenten en/of opvoedondersteuners of andere professionals binnen de hulpverlening. De volgende fase van de maatschappelijke begeleiding is coaching bij de integratie. Deze begeleiding is erop gericht de mensen wegwijs te maken in de nieuwe leefomgeving en hem/haar te begeleiden naar zelfredzaamheid. Er vindt verdere begeleiding plaats op weg naar actieve participatie aan de samenleving. Deze begeleiding gebeurt met een spreekuur waar statushouders kunnen binnenlopen met vragen en voor ondersteuning.

Er is een uitbreiding in de ureninzet van de Maatschappelijke begeleiding door de verhoogde taakstelling. Een speerpunt is om deze maatschappelijke begeleiding door vrijwilligers te laten uitvoeren, dit gebeurt ook in toenemende mate. Er worden door LEVgroep vrijwilligers geworven en opgeleid om te ondersteunen bij de maatschappelijke begeleiding en het traject rondom de Participatieverklaring.

3.2 Participatieverklaring

Het kabinet heeft besloten om het traject van de participatieverklaring landelijk in te voeren voor alle nieuwkomers. Onderdelen van het participatieverklaringstraject zijn de verplichte ondertekening van de participatieverklaring en deelname aan een praktische workshop over kernwaarden. Hiermee wordt beoogd vroegtijdig aan nieuwkomers het belang van de integratie in de Nederlandse samenleving te benadrukken.

Aspecten die aan de orde kunnen komen zijn zaken als bijvoorbeeld:

- Wederzijdse acceptatie (asielzoeker versus autochtone inwoner)
- Kennis van normen, waarden en gebruiken,
- Kennis van maatschappelijke infrastructuur,
- Kennis van historie en heden van de gemeenschap
- Kennis van scholingssysteem voor jeugd en volwassenen
- Kennis van de (werking van) arbeidsmarkt
- Matching en bijwerken van de expertise van de nieuwkomer op onze arbeidsmarkt

Met het ondertekenen van de participatieverklaring tonen nieuwkomers hun betrokkenheid bij de Nederlandse samenleving en hun bereidheid om daar actief aan bij te dragen. De participatieverklaring zal onderdeel worden van de Wet inburgering en wordt daarin geïntegreerd als een niet verblijvend beginstuk van de inburgering. Momenteel wordt gewerkt aan deze wetswijziging en de verwachting is dat dit uiterlijk 1 juli 2017 in wetgeving is doorgevoerd. Vooruitlopend op de wetwijziging is in het bestuursakkoord afgesproken dat de participatieverklaring voor vergunninghouders al per 1 januari 2016 ingevoerd wordt. De participatieverklaring maakt onderdeel uit van de maatschappelijke begeleiding van vergunninghouders.

3.3 Maatschappelijke begeleiding in Helmond

Uitgangspunt voor de Peelgemeenten is om het traject rondom de Participatieverklaring ook daadwerkelijk van meerwaarde te laten zijn voor de statushouders, meer dus dan alleen een formele verklaring. LEVgroep heeft hiervoor in samenwerking met de gemeente en Humanitas een uitgebreide 'menukaart' ontwikkeld met verschillende activiteiten die kunnen worden ingezet afhankelijk van de behoefte, de vraag en de samenstelling

van de groep statushouders. Samen met de inzet van vrijwilligers, ex-statushouders en in samenwerking met andere betrokken organisaties wordt er uitvoering gegeven aan het programma. Hiervoor zal er naast het ontwikkelen van het traject en het materiaal ook aandacht zijn voor het opleiden van de vrijwilligers die het traject gaan uitvoeren.

Bij de start van het begeleidingstraject zal worden geïnventariseerd welke onderdelen van het participatieverklaringstraject, naast de basis workshop conform het ProDemos model, moeten worden ingezet. Is de inschatting bijvoorbeeld dat iemand problemen heeft met de man/vrouw verhouding zoals die in Nederland is, dan volgt men in ieder geval de extra workshop die hierop betrekking heeft. Is men minder digitaal vaardig, dan volgt een extra workshop op dat gebied. In het digitale dossier dat de LEVgroep aanmaakt worden deze bevindingen en het te volgen participatieverklaringstraject genoteerd. In de bijlagen vindt u een overzicht van activiteiten die in het kader van maatschappelijke begeleiding worden verricht.

De verschillende onderdelen van het traject worden ontwikkeld en uitgevoerd door LEVgroep en Humanitas met vrijwilligers en met ondersteuning van (ex) statushouders. Ex-statushouders kunnen het beste aangeven hoe zij de verschillen hebben ervaren tussen hun land van herkomst en Nederland. LEVgroep zal ook, in samenspraak met Senzer, een administratie inrichten om de ontwikkeling van de statushouder te volgen. Het traject wordt binnen 1 jaar afgesloten met een feestelijke bijeenkomst waar de statushouder de participatieverklaring ondertekent.

De workshops zullen met regelmaat worden georganiseerd, zodat iedereen direct kan gaan starten met het traject. Vooruitlopend op de vaststelling van dit plan is de LEVgroep gevraagd de trajecten en administratie in te richten, zodat zo snel mogelijk, maar uiterlijk eind 2016, gestart kan worden met het participatieverklaringstraject.

De financiering vindt plaats uit het budget dat we als gemeente ontvangen voor de maatschappelijke begeleiding. Dit budget is voor 2016 en 2017 opgehoogd van €1000 naar €2.370 per gehuisveste statushouder. Zie hiervoor ook hoofdstuk 9 Financiën.

4 Onderwijs, inburgering en taal.

4.1 Onderwijs

Kinderen in Nederland zijn leerplichtig vanaf 5 jaar, dit geldt ook voor vluchtelingenkinderen, zowel met als zonder verblijfsstatus. Na hun komst in Nederland moeten kinderen dus zo snel mogelijk onderwijs krijgen.

Voorschoolse voorzieningen en VVE

Om te voorkomen dat vluchtelingenkinderen met een taalachterstand starten in het basisonderwijs is het van belang dat zij terecht kunnen op een peuterspeelzaal of kinderopvang. In Helmond krijgen alle kinderen met een niet-Nederlandstalige achtergrond een VVE indicatie. Hiermee hebben zij recht op extra dagdelen voor- en vroegschoolse educatie. De kinderen van statushouders kunnen hiervoor gebruik maken van het reguliere aanbod, bij hen in de buurt. Zij worden in gemengde groepen geplaatst.

Passend onderwijs

De vluchtelingenkinderen die het Nederlandse onderwijssysteem instromen hebben vaak andere behoeften dan de gemiddelde leerling. Denk aan de taalbarrière, culturele verschillen, maar ook trauma's. Om deze groep kinderen passend onderwijs te bieden zal er in de organisatie van scholen en de ontwikkeling van leerkrachten geïnvesteerd moeten worden. Daarnaast zullen deze kinderen vaak extra zorg en ondersteuning nodig hebben. Dit zal naar verwachting een toename betekenen van de druk op het Passend Onderwijs en de zorgstructuur. Op dit moment vindt met SWV Helmond Peelland onderzoek plaats naar onderwijs-zorgarrangementen voor onder andere een kleine groep van jongeren die niet te handhaven zijn vanwege zware traumaproblematiek.

Basisonderwijs

Voor alle kinderen van 4-13 jaar die niet uit Nederland komen geldt een onderwijsarrangement. Zij volgen 1 (kalender)jaar onderwijs in een van de, op dit moment, zeven taalklassen van de Mozaïek. Dit wordt vanuit Rijksmiddelen gefinancierd. Na dit jaar stromen ze in regulier basisonderwijs in.

Voortgezet onderwijs

Het voortgezet onderwijs aan kinderen van statushouders, het NT2 (Nederlands als Tweede Taal), wordt in de Peelregio in eerste instantie aangeboden vanuit "Eerste Opvang Anderstaligen", bij het Jan van Brabant College locatie Gasthuisstraat. Bij de Gasthuisstraat komen 12-18-jarige statushouders die de Nederlandse taal niet of nauwelijks beheersen. Het doel is om de kinderen in een schakeljaar voor te bereiden op het instromen in het reguliere Nederlandstalige onderwijs. Zowel het onderwijsprogramma als het onderwijzend personeel is volledig ingericht op onderwijs aan anderstaligen. In samenwerking met onder andere GGD, opvoedondersteuning en expertpool (GGZ-expertise) is de zorgstructuur rondom de leerlingen en ouders hier versterkt en is een preventie-aanpak uitgewerkt.

Leerlingen met het juiste niveau en voldoende beheersing van de Engelse taal kunnen ook naar de internationale school in Eindhoven. De leerling heeft daar betere diplomakansen en kan een beter toekomstperspectief ontwikkelen, dan als de nadruk blijft liggen op het leren van de Nederlandse taal en het niveau van de leerling wordt afgemeten aan zijn kennis van de Nederlandse taal. Hieraan zijn wel kosten verbonden.

Middelbaar beroeps onderwijs

Het is van belang om de kwaliteiten van onze nieuwe inwoners te herkennen en te benutten. Dit vereist dat we snel inzicht moeten verkrijgen in hun opleidingsniveau en werkervaring. Om de toeleiding naar de arbeidsmarkt en het onderwijs te bevorderen wordt onderzocht op welke wijze de screening rondom opleiding, niveau, werkervaring, competenties en dergelijke in een vroeg stadium van instroom in onze regio kan worden verscherpt en verbreed. Zowel het MBO als Senzer zijn hier mee aan de slag. Senzer heeft hierin een

coördinerende rol. De Refugee Talent Hub is een van de mogelijke instrumenten die hiervoor wordt uitgerold binnen onze regio. In de Refugee Talent Hub staat het matchen van competenties en vaardigheden van vluchtelingen met werkgevers centraal. Het doel ten aanzien van onderwijs is in een vroeg stadium onderzoeken of de statushouder tijdens het inburgeringstraject of na het behalen van het inburgeringsdiploma, kan starten met een MBO-opleiding (geïntegreerd traject) of een opleiding op een hoger niveau. Senzer is voornemens om methodes voor verdiepend onderzoek naar o.a. opleidingsmogelijkheden van statushouders nog verder uit te breiden in de komende periode.

Het MBO-onderwijs heeft een prominente rol in de ontwikkeling van de kansen op werk van (jonge) statushouders. Het reguliere MBO is toegankelijk voor statushouders die vanuit het voortgezet onderwijs instromen. Maar ook jongeren die geen vooropleiding hebben kunnen instromen in het MBO, of in de Entree opleiding of door een toelatingsonderzoek op een hoger niveau. De bekostiging van deze opleidingen valt onder de reguliere onderwijsbekostiging van OCW. De studenten kunnen via DUO studiefinanciering aanvragen vanaf 18 jaar.

Er is behoefte aan Engelstalig MBO. Statushouders met voldoende beheersing van de Engelse taal kunnen daar sneller starten en hebben betere perspectieven, dan als ze afhankelijk zijn van hun ontwikkeling van de Nederlandse taal. Een Engelstalig MBO kan de integratie en participatie van statushouders versnellen en/of verbeteren. Er moet nog uitgezocht worden wat de mogelijkheden hiervoor zijn.

23+ opleidingen ROC Ter AA

Naast het reguliere MBO aanbod gaat ROC Ter AA vanaf schooljaar 2016-2017 van start met opleidingen voor volwassenen van 23 jaar en ouder. Deze opleidingen zijn uitermate geschikt voor statushouders die willen werken aan hun perspectief op werk. De opleidingen worden ontwikkeld om de kansen op de arbeidsmarkt te vergroten voor mensen zonder beroepsopleiding. Bij de keuze van de opleidingen is gekeken naar de beste kansen op werk in de regio Helmond – De Peel. De opleidingen zijn zowel in vorm van BOL (voltijdonderwijs) als BBL (werken en leren) en op niveau van Entree (niveau 1) en MBO niveau 2. De bekostiging van deze opleidingen valt onder de reguliere onderwijsbekostiging van OCW. De studenten kunnen via DUO studiefinanciering aanvragen vanaf 18 jaar.

Duale trajecten

Een van de mogelijkheden om statushouders naar werk te begeleiden is via (beroeps)onderwijs, parallel aan inburgering en taal. Daarnaast kan het component werk in de vorm van stage, leerwerkplekken en arbeidstoeliding toegevoegd worden. Duale trajecten hebben als voordeel dat de onderdelen elkaar aanvullen en versterken, er is tijdwinst en sneller resultaat. Dit vergroot tevens de motivatie van de deelnemers. Belangrijke spelers in de ontwikkeling van deze trajecten zijn het ROC, Senzer en werkgevers. In het land zijn er al diverse experimenten om beroepsonderwijs, inburgering, taalonderwijs en werk te combineren. ROC ter AA volgt de pilotprojecten op de voet en is voornemens om ook duale trajecten te gaan ontwikkelen. Ook Senzer ziet de meerwaarde in van deze trajecten en wil hier vanuit hun aanpak statushouders samen met het ROC verder vorm aan geven.

Portaal

In onze regio is het Portaal ingericht, een netwerkorganisatie waarin onderwijs, bedrijfsleven en overheid samenwerken aan een betere afstemming tussen beroepsonderwijs en bedrijfsleven. Portaal is gericht op kwetsbare jongeren die dreigen uit te vallen op school of al uitgevallen zijn of afkomstig zijn van Praktijkonderwijs en VSO. Jongeren krijgen een maatwerktraject van beroepsvaardigheden, werkervaring, persoonlijke ontwikkeling en werknemersvaardigheden. De trajecten worden in samenspraak met en bij werkgevers georganiseerd. Het Portaalnetwerk en de concrete aanpak is ook van toegevoegde waarde voor de doelgroep statushouders.

4.2 Inburgering

Een inburgeringsdiploma is noodzakelijk om naturalisatie aan te vragen. Voor het examen worden de diverse taalonderdelen op niveau A2 getoetst, dit is het eindniveau van de basisschool. Er wordt op verschillende niveaus de mogelijkheid aangeboden om te voldoen aan de inburgeringsplicht. Voor een deel van de statushouders is het niveau van lezen en schrijven dusdanig laag dat er gestart wordt met alfabetisering alvorens ze kunnen instromen bij de inburgeringscursus. Naast de inburgeringscursus wordt er ook staatsexamentraining (SE) aangeboden voor mensen die al een gevorderd niveau hebben en snel de taal kunnen leren. Met een staatsexamendiploma is het mogelijk door te stromen naar vervolgonderwijs, SE1 (taalniveau B1) voor het MBO en SE2 (taalniveau B2) voor het HBO.

Vergunninghouders zijn zelf verantwoordelijk voor hun inburgering en de financiering ervan. Ze kunnen een lening bij DUO aanvragen waarmee zij een inburgeringscursus bij het ROC ter AA (Helmond) of bij een andere gecertificeerde instelling kunnen starten.

Wanneer het inburgeringsdiploma niet haalbaar is kan er een ontheffing worden aangevraagd. Bij medische redenen moet dit middels een medisch advies, bij niet medische redenen moet aantoonbaar worden gemaakt dat er ondanks geleverde inspanningen niet verwacht kan worden dat het inburgeringsexamen met succes wordt afgelegd.

Monitoren en afstemmen

Vanuit de Maatschappelijke Begeleiding van het Vluchtelingenwerk wordt het starten met inburgering gestimuleerd en wordt er informatie gegeven over de mogelijkheden van inburgering. Dit proces wordt in de toekomst nog meer benadrukt en uitgebreid. Senzer heeft aangegeven meer dan voorheen de start en de voortgang rondom het inburgeringstraject te gaan monitoren en stimuleren en ook mede te adviseren over de keuze van het inburgeringstraject. Vanuit de betrokken partijen zal er meer samengewerkt gaan worden om inburgering (en taalonderwijs) zo snel mogelijk te laten starten en het traject af te stemmen met andere onderdelen. Denk hierbij aan de maatschappelijke begeleiding en het traject van de Participatieverklaring (verplicht om inburgeringsexamen te mogen doen), re-integratie en vrijwilligerswerk, taalonderwijs, educatie en beroepsonderwijs. Door monitoren en afstemmen zal de inburgering en de weg naar onderwijs, werk en participatie naar verwachting sneller gebeuren en met een beter resultaat.

Extra taalonderwijs

Als aanvulling op de verplichte inburgeringscursus helpen vrijwilligers van LEVgroep ism het Vluchtelingenwerk de vergunninghouders met het oefenen van de Nederlandse taal. Er zijn taalmaatjes die gekoppeld worden aan de mensen die ondersteuning nodig hebben bij hun taalontwikkeling. Andere voorbeelden van extra (informeel) taalonderwijs zijn activiteiten binnen het Brabants Vormingscentrum of de Stichting Beter lezen en schrijven Helmond (een samenwerking van Stichting Leergeld, Super Sociaal en de serviceclubs in Helmond).

WEB

Een inburgeringsdiploma blijkt in de meeste gevallen niet toereikend om een opleiding te volgen of aan het werk te gaan. Volwasseneneducatie in het kader van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) geeft extra mogelijkheid voor statushouders om de taal verder te ontwikkelen. Dit kan echter pas nadat een statushouder zijn inburgering heeft voltooid. Bij Senzer worden er vanuit de WEB taalcoaches ingezet op de werkvloer en extra taalcursussen georganiseerd om het taalniveau gericht verder te ontwikkelen zodat participatie en werk eerder binnen bereik komen.

Door de wijziging van de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) in 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk geworden voor een educatieaanbod. Gemeenten gaan daarvoor samenwerken in de aangewezen

arbeidsmarktregio's, een gezamenlijk regionaal programma opstellen en gezamenlijk afspraken maken met de aanbieders van formele en informele educatie.

4.3 Hoger beroeps onderwijs

Fontys hogeschool gaat vanaf komend schooljaar 2016-2017 van start met een pre-bachelor jaar voor hoger opgeleide vluchtelingen. Dit is een schakelklas waarin de vluchtelingen worden voorbereid op instroom in de reguliere HBO opleiding. Er wordt in het jaar veel gewerkt aan het taalniveau, maar ook andere vakken worden bijgespijkerd. Vaak is het niveau nog te laag en ook aan de studievaardigheden wordt gewerkt.

Diploma waardering

Voor vergunninghouders die in Nederland willen studeren is diplomawaardering noodzakelijk. Uit een diplomawaardering blijkt met welk niveau in Nederland een buitenlands diploma vergelijkbaar is. Vaak moet een vergunninghouder nog een aanvullende opleiding/bijbscholing volgen om zijn beroep in Nederland uit te kunnen oefenen.

UAF

De hogescholen en universiteiten werken samen met de Stichting voor Vluchteling-Studenten UAF. UAF verzorgt, onder andere met subsidie van de overheid, ondersteuning aan hoger opgeleide vergunninghouders. Het UAF adviseert vergunninghouders over hun studiekeuze, begeleidt hen tijdens de studie en zoektocht naar werk. Veel vluchtelingen hebben een diploma behaald in het land van herkomst en zijn daar al aan het werk geweest, maar dat diploma is hier niet altijd erkend. In de beginfase van de studie helpt het UAF vergunninghouders bij het ontwikkelen van hun taal- en studievaardigheden. Ook organiseert het UAF trainingen en netwerkbijeenkomsten voor studerende en afgestudeerde vergunninghouders. In onze regio worden vluchtelingen die hiervoor in aanmerking komen aan het UAF gekoppeld vanuit het Vluchtelingenwerk, opleidingsinstellingen voor Inburgering en Staatsexamentraining en door Senzer.

4.4 Knelpunten en actiepunten ten aanzien van onderwijs

	Knelpunten
1.	Inburgering is geen taak van de gemeente. Hierdoor hebben we onvoldoende grip op de start, duur en kwaliteit van het inburgeringstraject. Dit bemoeilijkt de afstemming en samenhang van inburgering met andere onderdelen rondom taal, integratie en participatie.
2.	Inzicht in de mogelijkheden en de doorstroom en toeleiding van statushouders naar (vervolg) onderwijs is nog onvoldoende vorm gegeven.
3.	De kennisachtergrond van statushouders maakt inburgering en doorstroom naar onderwijs vaak moeilijk

	Actiepunten
1.	Meer samenhang en afstemming organiseren tussen inburgering, taalonderwijs, beroepsonderwijs en participatie. Hierbij gaat het enerzijds om monitoren van voortgang op verschillende onderdelen, anderzijds het zorgen dat verschillende onderdelen in samenhang georganiseerd worden en elkaar kunnen versterken. Duale trajecten van beroepsonderwijs, inburgering, taalonderwijs en arbeidstoeleiding door samenwerking van MBO, Werkbedrijf, en werkgevers. De ontwikkeling van het Portaal zal hier van duidelijke toegevoegde waarde zijn.
2.	Ontwikkelen van instrumenten voor de screening rondom opleiding, niveau, werkervaring, competenties e.d. door Senzer. Daarbij organiseren dat dit in een zo vroeg mogelijk stadium van instroom in onze regio gebeurt. Methodes voor verdiepend onderzoek naar o.a. opleidingsmogelijkheden van statushouders ontwikkelen.
3.	Diplomawaardering organiseren.

5 Huisvesting statushouders

5.1 Huisvesting

Asielzoekers met een verblijfsvergunning gaan deel uitmaken van de Nederlandse maatschappij. De Rijksoverheid bepaalt elk half jaar het aantal vergunninghouders dat gemeenten moeten huisvesten. Grotere gemeenten moeten meer asielzoekers huisvesten dan kleinere gemeenten.

Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) wijst deze vergunninghouders op basis van een informatieprofiel zoals grootte van het gezin, land van herkomst, opleiding, etc. toe aan gemeenten. Gemeenten moeten hen passende woonruimte aanbieden.

Tijdsduur huisvesting

Het COA heeft 14 dagen de tijd om een vergunninghouder aan een gemeente te koppelen. Gemeenten hebben gemiddeld 12 weken de tijd om woonruimte te vinden en de verhuizing te regelen. Voor woonruimte maken zij vooral gebruik van het woningaanbod van sociale huurwoningen van woningcorporaties.

Bouw en verbouw extra woonruimte

De regering vindt het belangrijk dat er genoeg sociale huurwoningen zijn voor iedereen. Daarom is er de Tijdelijke regeling stimulering huisvesting vergunninghouders. Met deze regeling kunnen gemeenten, woningcorporaties en andere verhuurders subsidie aanvragen voor de bouw en verbouw van woonruimte. Hierdoor wordt de doorstroom van asielzoekers met een verblijfsvergunning van een asielzoekerscentrum (azc) naar een woning versneld. Een voorwaarde is dat er op de nieuwe plek minimaal 4 asielzoekers kunnen wonen. Asielzoekers die zo'n nieuwe huurwoning delen, kunnen ook de woonlasten met elkaar delen. Het bedrag dat ze daarmee besparen, wordt op hun uitkering ingehouden. Ook kunnen asielzoekers die zo samenwonen geen aanspraak maken op huurtoeslag.

Zelf woonruimte kiezen

Een vergunninghouder mag ook zelf naar woonruimte zoeken. Maar hij heeft alleen recht op voorrang bij huisvesting in de gemeente waaraan het COA hem koppelt. Een gemeente bepaalt zelf of woningzoekenden recht hebben op voorrang bij een sociale huurwoning. Dit regelt de gemeente in een huisvestingsverordening.

Zelfzorgarrangement (zza) en logeerregeling

Lukt het een gemeente niet om een vergunninghouder binnen 14 dagen huisvesting te bieden? Dan kan een vergunninghouder ook zelf voor een tijdelijk verblijfadres zorgen. Bijvoorbeeld bij vrienden of familie. De vergunninghouder krijgt daarvoor een vergoeding totdat de gemeente permanente woonruimte voor hem vindt. Gemeenten regelen dit via een zelfzorgarrangement of een logeerregeling

5.2 Het Gemeentelijk Versnellingsarrangement (GVA)

Door de hoge instroom van asielzoekers en door de beperkte uitstroom van vergunninghouders naar reguliere huisvesting in Nederland staat de beschikbare opvangcapaciteit van het COA onder druk. Door de druk op de sociale woningmarkt is het voor veel gemeenten, samen met de woningcorporaties, een lastige opgave om op korte termijn reguliere huisvesting voor deze vergunninghouders beschikbaar te stellen. Om deze periode te overbruggen, is er in het Bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom het gemeentelijk versnellingsarrangement (GVA) opgenomen.

In Helmond wordt met onder andere LEVgroep en de woningcorporaties bekeken wat de mogelijkheden en risico's zijn van kamergewijze verhuur. Aandachtspunten hierbij zijn inrichting van de woning, begeleiding van de bewoners en leegstand bij een afname van de instroom van asielzoekers. Om een duurzame variant te

kunnen ontwikkelen wordt ook bekeken wat de mogelijkheden zijn van het combineren van deze wijze van huisvesting met andere doelgroepen.

5.3 Alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV)

Alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV'ers) zijn vreemdelingen jonger dan 18 jaar, afkomstig van buiten de Europese Unie, die bij binnenkomst in Nederland niet werden begeleid door een ouder of een meerderjarige bloedverwant of aanverwant.

Nidos en COA zijn samen verantwoordelijk voor de opvang en begeleiding van AMV'ers. Nidos is de wettelijk voogd van alle AMV'ers in Nederland. Nidos is verantwoordelijk voor:

- Het plaatsen van AMV'ers tot en met 14 jaar, met of zonder vergunning, in opvanggezinnen.
- Het plaatsen van AMV'ers van 15 jaar en ouder die een verblijfsvergunning hebben gekregen op kleinschalige opvangplekken. 15-Jarigen komen meestal op opvangplekken waar 24-uurs-begeleiding aanwezig is en 16- en 17-jarigen komen (als zij daaraan toe zijn) op plekken waar minder begeleiding nodig en beschikbaar is

Voor de uitvoering van de huisvesting en begeleiding heeft Nidos diverse aanbieders gecontracteerd. In Helmond is hiervoor Combinatie Jeugdzorg gecontracteerd.

Het COA is verantwoordelijk voor:

- AMV'ers van 15 jaar en ouder die (nog) geen verblijfsvergunning hebben gekregen,
- en AMV'ers jonger dan 15 zonder verblijfsvergunning die niet geplaatst kunnen worden in een opvanggezin. Zij worden in het nieuwe model door het COA opgevangen in bij elkaar gelegen kleinschalige woonvoorzieningen (KWV).

AMV'ers blijven zo veel mogelijk in dezelfde omgeving of regio als zij van de ene naar de andere opvangvoorziening gaan. Daardoor kunnen zij bijvoorbeeld hun sociale contacten aanhouden en de eventueel ontvangen zorg en het onderwijs voortzetten.

Plaatsing AMV'ers

Nidos bepaalt welke individuele AMV'er op welke plek wordt geplaatst op basis van eigen deskundigheid. Andere partijen, inclusief de jeugdzorgaanbieders en de gemeente, hebben daar geen invloed op. Plaatsing vindt primair plaats op basis van ingeschatte zelfstandigheid, waarbij gekozen wordt voor ofwel de meer zelfstandige woonvorm, ofwel wonen in een 24-uurs begeleide setting.

Nidos, of een door haar gecontracteerde partner, is verantwoordelijk voor eventuele communicatie van komst van nieuwe huisvesting van AMV'ers in een buurt. Dit gebeurt altijd in overleg met de gemeente. De gemeente weet immers of er nog eventuele andere zaken in de wijk spelen, waar rekening mee gehouden moet worden. Zeker voor het bewonen van een kleinere wooneenheid, leert de ervaring dat een aankondiging bij de direct omwonenden en eventuele kennismaking met de begeleider en de jongeren voldoende is. De jongeren die er wonen zijn en gedragen zich niet anders dan andere jongeren.

Rechten en plichten

AMV'ers hebben in Nederland recht op onderdak, onderwijs, gezondheidszorg en begeleiding (zoals alle kinderen). De gemeente draagt hier zorg voor.

Als aan een AMV'er een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd is verleend, kan hij binnen drie maanden na verlening een mvv-nareisaanvraag indienen voor zijn ouders. Zodra de ouders in Nederland arriveren wordt het gezin zo snel als mogelijk herenigd. Dit kan in het AZC, maar de voorkeur heeft dat het gezin zo snel

mogelijk een woning toegewezen krijgt in de (buurt van de) gemeente waar de AMV'er geplaatst is, om continuïteit te waarborgen. De AMV'er blijft onder voogdij van Nidos, totdat de rechtbank besluit dat de voogdij over gaat naar de ouders.

Taakstelling

AMV'ers tellen mee in de taakstelling van de gemeenten. Gemeenten moeten ook passende vervolghuisvesting voor de jongeren realiseren op het moment dat deze de leeftijd van 18 jaar bereiken. De jongeren kunnen dan in de omgeving blijven wonen waar ze zijn opgevangen en inmiddels gewend zijn en sociale contacten hebben. Echter, als een AMV'er tussen de plaatsing in een opvanglocatie van Nidos en het bereiken van de leeftijd van 18 verhuist naar een andere gemeente en in die andere gemeente een beroep moet doen op de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor vervolghuisvesting, dan gaat het meetellen voor de taakstelling over naar die andere gemeente.

Vanaf 18 jaar

Het is de taak van Nidos om de nodige voorbereidingen voor die vervolghuisvesting te treffen en hierover tijdig gesprekken te voeren met gemeenten. Dat betekent primair natuurlijk dat de jongeren zelf worden voorbereid en begeleid naar een zelfstandig bestaan. Hen worden vaardigheden bijgebracht om het leven van alledag zelfstandig in te vullen. De financiële middelen van 18-jarigen zijn beperkt. Ze krijgen hetzij een uitkering op bijstandsniveau, behorende bij die leeftijd, hetzij studiefinanciering.

In Helmond wordt gewerkt aan afspraken om de overgang van 18- naar 18+ zo goed mogelijk te laten verlopen. Een AMV'er kan bij het bereiken van de leeftijd van 18 jaar voorlopig nog in het opvanghuis blijven wonen. De betrokken partijen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het opstellen van een integraal ontwikkelingsplan. Hierin wordt het toekomstperspectief van de jongere geschetst en de ondersteuning die daarvoor nodig is. Het gaat hierbij onder meer om wonen, ontwikkeling/opleiding en werk. Op dit moment wordt ingeregeld dat de begeleiding van de AMV'ers ook na hun 18^e verjaardag wordt voortgezet door Combinatie Jeugdzorg. Hiervoor hebben zij een aanvraag in het kader van de WMO gedaan.

5.4 Financiële vergoeding en verantwoordelijkheid gemeente

Voor de huisvesting betaalt het COA de gemeente een vergoeding van € 75,-- per week per volwassen persoon en € 37,50 per week per minderjarig kind. Maatschappelijke begeleiding is van toepassing vanaf het moment van plaatsing in het GVA. Gemeenten ontvangen via het COA hiervoor eenmalig een bedrag van € 2.370,-- per vergunninghouder en kunnen dit inzetten voor ondersteuning bij praktische zaken, integratie en participatie. Binnen het GVA ligt de maatschappelijke begeleiding en ondersteuning van de vergunninghouders grotendeels bij de gemeente.

5.5 Knelpunten en actiepunten ten aanzien van huisvesting

	Knelpunten
1.	Veranderende begeleidingsstructuur als een AMV'er 18 jaar wordt

	Actiepunten
1.	Organiseren van doorlopende begeleiding en huisvesting van AMV'ers bij het bereiken van de leeftijd van 18 jaar
2.	Onderzoek naar de mogelijkheden en risico's van kamergewijze verhuur (in samenwerking met LEVgroep en woningcorporaties)

6 Zorg en gezondheid

Gezondheidsproblemen kunnen een belemmerende factor zijn bij het volwaardig integreren en participeren in onze maatschappij. Het gaat hierbij enerzijds om de gezondheid zelf maar ook zeker om de gezondheidsbeleving.

6.1 Organisatie gezondheidszorg asielzoekers en statushouders

De gezondheidszorg is voor asielzoekers en voor vluchtelingen met een verblijfsvergunning verschillend georganiseerd. Asielzoekers verblijvend in een asielzoekerslocatie vallen onder de verantwoordelijkheid van het COA. Het COA regelt de reguliere gezondheidszorg en stelt deze via een landelijk opgezette huisartsenpost beschikbaar. Voor wat betreft de publieke gezondheidszorg heeft het COA een overeenkomst met de GGD afgesloten.

Voor statushouders is de gezondheidszorg geregeld zoals deze voor alle burgers is geregeld. De publieke gezondheidszorg valt onder de verantwoordelijkheid van gemeenten. De uitvoering hiervan is ondergebracht bij de GGD. De reguliere gezondheidszorg valt onder de Zorgverzekeringswet.

Een aparte groep vormen de alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV'ers). Verblijvend in een opvanglocatie van het COA, regelt het COA de jeugdhulp en zorg. Verblijvend in een pleeggezin, regelt St. Nidos de zorg. Jeugdhulp regelt het Nidos alleen als het kind nog geen status heeft. Eenmaal de status verkregen, dan wordt de jeugdhulp de verantwoordelijkheid van gemeenten.

Jeugdhulp stopt in principe na het bereiken van de 18-jarige leeftijd. In onze regio wordt er individualiserend opgetreden, en in die gevallen waarin er al zorg werd verleend kan deze – indien noodzakelijk – worden voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar. Bovendien worden nu specifiek afspraken gemaakt over de voortzetting van de begeleiding van AMV'ers, zie ook het hoofdstuk hiervoor.

6.2 Diverse rollen

Rol gemeenten:

Voor wat betreft asielzoekers is de rol van gemeenten op het gebied van gezondheidszorg beperkt. Ten aanzien van statushouders hebben gemeenten wel een rol, namelijk op het gebied van de publieke gezondheidszorg en sinds 1 januari 2015 ook voor de Jeugdzorg. Gemeenten zijn in deze verantwoordelijk. De uitvoering van de publieke gezondheidszorg hebben de zes Peelgemeenten overgedragen aan de GGD. De uitvoering van de Jeugdzorg voor de leeftijdscategorie 0 tot 4 jaar hebben we belegd bij de Zorgboog en voor de leeftijdscategorie 4 tot 18 jaar bij de GGD.

Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD):

Los van de vraag wie verantwoordelijk is voert de GGD voor zowel asielzoekers, statushouders als voor alle overige burgers taken uit op het gebied van de publieke gezondheidszorg. Deze taken liggen onder andere op het gebied van Jeugdgezondheidszorg, preventie/bestrijding van infectieziekten, screening tuberculose en hygiëne.

Voor de uitvoering van de gemeentelijke taken ontvangt de GGD een vast bedrag per inwoner. Daarnaast kunnen er gerichte interventies plaatsvinden. Vallen deze buiten de reguliere taken, dan worden afzonderlijke contractafspraken gemaakt en vindt aanvullende financiering plaats.

Als gevolg van de verhoogde instroom van asielzoekers, versnelde doorstroom en toegenomen complexiteit, vraagt GGD Brabant-Zuidoost gemeenten om extra budget. Daarnaast wil de GGD gemeenten extra ondersteunen en een bijdrage leveren om samen met andere betrokkenen problemen te voorkomen en/of op

te lossen op het terrein van Gezondheidsbevordering, Jeugdgezondheidszorg en Infectieziektebestrijding. In totaal gaat het om een bedrag van € 171.592,50. Op 6 juli 2016 heeft het AB besloten in december 2016 een nader besluit hierover te nemen op basis van een nader onderbouwd plan, waarbij in ieder geval tot uitdrukking moet komen welke taken regulier zijn en welke extra. Daarnaast zijn er op dit vlak ook lokale partners actief, waardoor het wenselijk is verbindingen te leggen en daar waar mogelijk aan te sluiten bij lokale initiatieven.

Jeugdhulp

Het uitgangspunt van de Jeugdwet is dat door inzet op preventie, vroegsignalering en het tijdig bieden van passende (lichte vormen van) jeugdhulp het beroep op zwaardere vormen van jeugdhulp beperkt kan worden. Dit geldt ook voor specifieke groepen, waaronder kinderen van asielzoekers en statushouders. Onze regio heeft de transitie die hierin moest plaatsvinden met elkaar vormgegeven. Daarnaast heeft iedere gemeente op eigen wijze een lokaal netwerk opgebouwd van waaruit ondersteuning dicht bij huis en vanuit de 'nulde-lijn' wordt aangeboden.

WMO

Op het gebied van de WMO is de aanvraagprocedure ten behoeve van statushouders gelijk aan die van alle anderen. Dit betekent dat als statushouders een voorziening op grond van de WMO nodig hebben, zij hiervoor bij Peel 6.1 een aanvraag kunnen indienen. Nadruk op dit gebied ligt op signalering, juiste doorverwijzing en hulp bij de aanvraag.

7. Integrale samenwerking.

7.1 Integrale samenwerking in de Peelregio en op lokaal niveau.

Op basis van de ervaringen bij de opvang van statushouders is gebleken dat het belangrijk is dat mensen zo snel mogelijk letterlijk en figuurlijk in beweging komen en zelf weer grip op hun leven krijgen. Hierbij is de economische zelfstandigheid en meedoen in de maatschappij een belangrijke factor. De focus van integratie van statushouders is er dan ook op gericht om mensen zo snel mogelijk in beweging te krijgen. In de visie van de arbeidsmarktregio Helmond De Peel is hierbij een integrale aanpak en een effectieve samenwerking van groot belang.

Het knelpunt op dit moment is dat er onvoldoende samenhang en regie is in het aanbod en de activiteiten die er rondom de statushouders georganiseerd worden. Partijen gaan veelal vanuit hun eigen opdracht aan de slag met de doelgroep en geven het stokje als het ware over wanneer hun onderdeel is afgerond. Het advies van de WRR hierin is duidelijk, bevorder het integratieproces door onderdelen tegelijkertijd op te pakken en bundel expertise en partijen. Zowel op beleidsmatig niveau als in de uitvoering is een gezamenlijke uitdaging van de Peelgemeenten, Senzer, onderwijs, maatschappelijke organisaties, vluchtelingenwerk en andere betrokken partijen om vorm te geven aan een snelle integratie van de statushouders. Dit willen we doen door een gezamenlijke en integrale aanpak en door hierbij de statushouder centraal te stellen in een samenwerkingsstructuur.

7.2 Regie en coördinatie

Bij de opvang en integratie van statushouders zijn veel partijen betrokken. Iedere organisatie vervult daarbij een eigen rol maar is tegelijkertijd afhankelijk van de acties van andere samenwerkingspartners. De afstemming en de regierol hierbij is van belang, soms is de regierol duidelijk, maar in veel gevallen zijn er nadere afspraken nodig. Hieronder is een grove opzet gemaakt van de verschillende verantwoordelijkheden rondom regie en coördinatie.

Arbeidsmarktregio

Op regionaal niveau is de arbeidsmarktregio zowel bestuurlijk als ambtelijk het orgaan om de aanpak statushouders af te stemmen en te stroomlijnen. Deelnemers zijn de Peelgemeenten en Senzer, gezamenlijk wordt beleid geformuleerd. De verschillende domeinen zijn hierbij in kaart gebracht en er worden afspraken gemaakt over samenwerking, integrale aanpak, gebiedsgericht werken, en concrete acties voor een beter proces rondom de integratie van statushouders. De afstemming vindt bestuurlijk plaats in het Portefeuillehouders overleg Sociale Zaken van de Peelregio en ambtelijk in de werkgroep Peelregio participatie, werk & inkomen.

Werkbedrijf Senzer

Senzer is de coördinerende partij als het gaat om de uitvoering van arbeidstoeleiding, participatie en inkomensverstrekking voor statushouders. Dit wordt voor een aantal onderdelen gedaan vanuit een centrale dienstverlening op regionaal niveau zoals de inkomensverstrekkingen, intake en diagnose. Voor de re-integratie en participatie gaat Senzer in toenemende mate aansluiten bij lokale samenwerking met gebiedsgerichte teams. Senzer heeft voor de stroomlijning van het proces rondom statushouders (zowel intern als extern), een coördinator aangesteld.

Gebiedsgerichte samenwerking

Op lokaal niveau wordt de integratie en participatie vormgegeven. De gemeenten zijn hierin de coördineerde partij en maken duidelijke afspraak met de betrokken partijen binnen het lokale gebied. Hierbij wordt er voor iedere gemeente een afweging gemaakt op welke wijze ze dit organiseren, passend bij de lokale structuur. Hierbij kan gedacht worden aan een afstemmingsoverleg rondom statushouders, de afstemming binnen het

gebiedsteam brengen, een coördinator of een combinatie. In onderstaande paragraaf wordt hier verder op ingegaan.

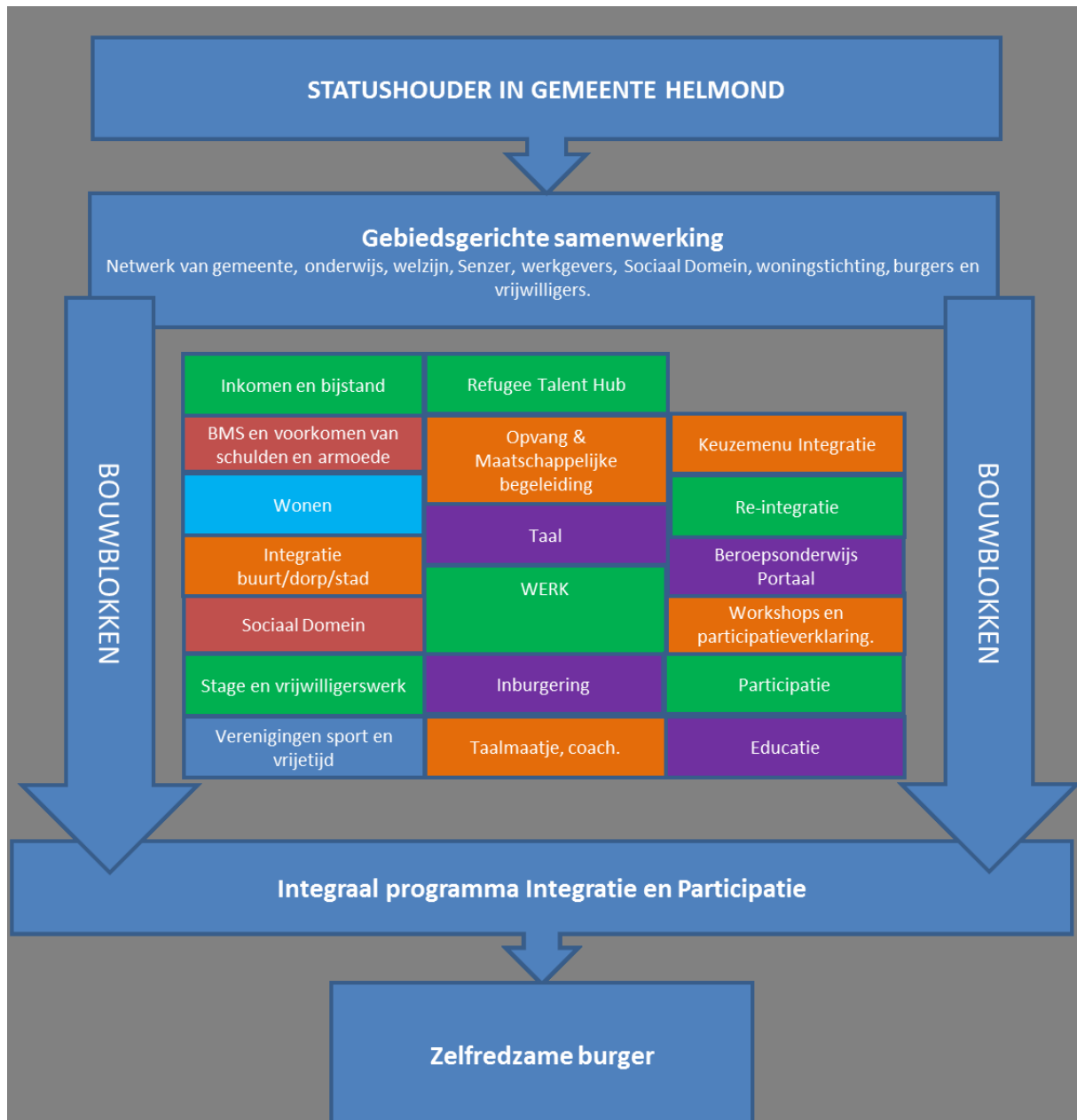
7.3 Gebiedsgerichte samenwerking.

We gaan de relevante partijen bij elkaar brengen om samenwerking te stimuleren en vanuit de statushouder kijken naar zijn/haar kansen en mogelijkheden.

De samenwerking wordt zoveel als mogelijk gebiedsgericht georganiseerd. We gaan lokale samenwerking en initiatieven stimuleren en faciliteren. De gemeente is hierbij de kartrekker en heeft hierin de rol van aanjager, verbinder en opdrachtgever. Gemeenten monitoren het proces van samenwerking en zullen waar nodig bijsturen en optreden als trouble shooter. Concrete actiepunten:

- Opzetten van een netwerkstructuur waarin alle relevante partijen acties en ontwikkelingen afstemmen, afstemmingsoverleg statushouders en /of gebiedsteam: afhankelijk van de ontwikkeling van het gebiedsteam en de specifieke behoefte aan afstemming maakt iedere gemeente de afweging voor overlegvorm;
- afspraken maken met betrekking tot het organiseren van het individuele programma van een statushouder, de ondersteuning door professionals, kennis en kunde uitwisselen;
- de casusregie wordt vanuit de praktijk gekoppeld aan de meest logische casemanager;
- komen tot een beter samenspel tussen alle relevante domeinen, maatschappelijke begeleiding, onderwijs, inburgering, participatie, re-integratie, sport;
- de gemeenten zullen in overleg het initiatief nemen tot het organiseren van afstemmingsoverleg;
- Samenwerking concretiseren, wie gaan er wanneer samenwerken en met welke doelstelling. Hierbij wordt zoveel als mogelijk tegelijkertijd aan de doelstellingen gewerkt.
  - ➔ Doel 1 In AZC's aansluiting zoeken tussen wonen en werken. Zorgen dat de capaciteiten en affiniteit rondom werk aansluit bij het aanbod van de lokale arbeidsmarkt. Betrokken partijen zijn gemeenten, COA, Senzer, Divosa, Refugee Talent Hub.
  - ➔ Doel 2 inkomen, wonen en eerste opvang/begeleiding. Betrokken partijen zijn Vluchtelingenwerk, Woningcorporaties, Senzer en BMS partners (Peelsamenwerking/Zorg&Ondersteuning).
  - ➔ Doel 3 integratie en participatie. Betrokken partijen zijn LEV groep, Senzer, werkgevers, aanbieders inburgering en onderwijs, gemeente, gebiedsteam, sociaal domein.

7.4 Stroomschema gebiedsgerichte samenwerking

7.5 Integrale programma's

In deze beleidsnotitie zijn verschillende onderdelen rondom de integratie van statushouders bij elkaar gebracht. Dit vormt het uitgangspunt voor een programmatische insteek van integrale en duale trajecten voor statushouders. In de uitvoering zal er onder regie van soms gemeenten, soms Senzer, vorm worden gegeven aan een integrale aanpak. Daarbij zijn onderstaande uitgangspunten leidend:

- De diverse activiteiten rondom statushouders worden zoveel als mogelijk georganiseerd in een parallelle aanpak van verschillende onderdelen. Duale en gecombineerde programma's waarbij dienstverlening en expertise op elkaar worden afgestemd en elkaar versterken.
- De statushouders staan centraal en een programma is maatwerk gericht op hun behoeften, talenten en mogelijkheden.
- De activiteiten worden zo dicht mogelijk bij de betreffende statushouder georganiseerd, gebiedsgericht, wijkgericht en maatwerk op individueel niveau.

- Voor de statushouders moet het leiden tot een overzichtelijk en samenhangend programma waarbij snelle inburgering/integratie en participatie centraal staan.

De duale programma's hebben hun meerwaarde doordat het de ontwikkeling van integratie en participatie versnelt en doordat de onderdelen elkaar versterken. Hierbij zijn voorbeelden met onderdelen die op elkaar ingrijpen het meest illustratief.

Taal

Misschien wel de belangrijkste pijler voor onze integratie en participatie is de taalontwikkeling. Hieronder staan 4 verschillende onderdelen in een traject van een statushouder die met de taalontwikkeling samen hangen.

1. Inburgering – ROC ter AA/andere commerciële partijen
De basis voor taal wordt gelegd in het taalonderwijs als onderdeel van de inburgering.
2. Informeel taalonderwijs – vrijwilligers, LEV groep, andere aanbieders
Taalmaatjes van LEV groep en taalcursussen van bijvoorbeeld BVC of Stichting Beter lezen en schrijven Helmond dragen bij aan een snellere en betere taalontwikkeling.
3. Werkstage, vrijwilligerswerk – Senzer, LEV groep
Door werk, of het nu voor re-integratiedoelinden is of als vrijwilligerswerk, zal de taalontwikkeling snel groeien.
4. Ontmoeting, vrije tijd, vereniging - Verenigingen/LEV groep
Door in de vrije tijd met andere mensen in contact te komen wordt de integratie in onze samenleving enorm bevorderd, maar ook de taalontwikkeling.

Door bovenstaande vier tegelijk in te zetten en op elkaar af te stemmen in een integraal traject wordt de taalontwikkeling in veelvoud versneld. Bij een snelle taalontwikkeling en een duidelijk beeld rondom de taalcapaciteiten is er ook de winst van toenemende mogelijkheden op het gebied van re-integratie en werk.

7.6 Lokale voorbeelden

Projecten die aansluiten bij deze integrale werkwijze in Helmond zijn bijvoorbeeld het Stadsleerbedrijf en het ZEG-project. Hierbij zal bekeken worden op welke wijze deze ingezet kunnen worden voor de integratie en participatie van statushouders. Het Stadsleerbedrijf kan bijvoorbeeld een rol vervullen in het laagdrempelig ontwikkelen van bepaalde competenties, waarbij een extra meerwaarde ontstaat door het contact met andere inwoners (uitbreiding sociaal netwerk, verbeteren Nederlandse taal). Ook binnen ZEG kan de combinatie tussen het opbouwen van een sociaal netwerk, taalontwikkeling en participatie gelegd worden.

8. Financiën

Bij de uitvoering van haar taak om statushouders te huisvesten en maatschappelijk te begeleiden hebben gemeenten te maken met diverse kostensoorten. Voor deze kosten kunnen gemeenten aanspraak maken op diverse middelen. In het onderstaande brengen wij de verschillende financieringsbronnen in beeld met een korte omschrijving. Tot slot wordt inzichtelijk gemaakt welke middelen nodig zijn en wat de dekkingsbronnen zijn.

8.1 COA-gelden

Voor de kosten van maatschappelijke begeleiding ontvangen gemeenten per gevestigde statushouder een vast bedrag van het COA. Tot voor kort lag deze vergoeding op € 1.000 per gehuisveste statushouder. In het Bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom is de afspraak gemaakt dat gemeenten de maatschappelijke begeleiding aan vergunninghouders versterken met behulp van o.a. een participatieverklaringstraject. Om dit te realiseren kunnen gemeenten aanspraak maken op extra middelen, mits gemeenten vóór 1 september 2016 een plan van aanpak inzake het participatieverklaringstraject naar het COA stuurden. De gemeenten in onze arbeidsmarktregio hebben hieraan tijdig voldaan en ontvangen met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2016 het hogere bedrag van € 2.370,- per gehuisveste statushouder. Deze verhoging van het budget was in eerste instantie tijdelijk van aard, maar wordt door het kabinet nu structureel gemaakt. Uitbetaling vindt plaats door het COA. Deze extra middelen kunnen door de individuele gemeenten worden ingezet om de maatschappelijke begeleiding te versterken en uit te breiden met het participatieverklaringstraject. Iedere gemeente maakt hiervoor lokaal afspraken met vluchtelingenwerk en neemt hiervoor een eigen begroting op.

De gevraagde middelen kunnen naar verwachting, ervan uitgaande dat de taakstelling jaarlijks wordt gehaald, uit het verhoogde budget van het COA ten behoeve van maatschappelijke begeleiding worden voldaan. Voorgesteld wordt daarom om in te stemmen met de offerte en het gevraagde budget aan LEVgroep voor maatschappelijke begeleiding en uitvoering participatieverklaringstraject toe te kennen.

Overzicht middelen vanuit COA 2016-2017

Activiteit	Benodigd budget	Middelen vanuit COA
Vaste aanvraag LEVgroep	€ 136.119	
Inzet op basis van Menukaart	p.m.	
Reserveren overige projecten	p.m.	
Totaal		€ 940.890

8.2 Compensatie BUIG-middelen

In het Bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom zijn tevens afspraken gemaakt over de tijdelijke tegemoetkoming in de kosten die gemeenten maken aan bijstandsuitkeringen. Compensatie vindt plaats over de jaren 2016 en 2017 ter dekking van feitelijke additionele kosten. De verdeling van deze (voor)gefinancierde middelen vindt plaats conform de gerealiseerde taakstelling in de periode januari tot en met november 2016. Deze afspraak geldt ook voor de (voor)financiering van de bijstand in 2017. Vanaf 2018 vindt vervolgens jaarlijks in 8 gelijke delen een verrekening plaats van deze inter-temporele tegemoetkoming voor respectievelijk de jaren 2016 en 2017.

Het betreft hier aldus een gedeeltelijke en tijdelijke financieringsbron, die achteraf verrekend gaat worden. Wat dit exact voor gevolgen gaat hebben op de kosten van bijstand is op dit moment niet helder. Duidelijk is wel dat gemeenten ondanks deze compensatie te maken blijven houden met extra uitgaven BUIG-middelen, mede als gevolg van de verhoogde asielinstroom. Wanneer het tekort op de uitgaven BUIG meer bedraagt dan 5%, kunnen gemeenten een aanvullende uitkering bij het rijk aanvragen. Om voor deze aanvullende uitkering in aanmerking te komen moet de gemeente de uitgaven monitoren en een analyse uitvoeren met eventueel in

te zetten maatregelen om de uitgaven te beperken. Gemeenten hebben hiertoe in december 2015 een Plan van aanpak BUIG, opgesteld door Senzer, vastgesteld. In december 2016 wordt aan de gemeenteraden een nieuwe versie van dit plan aangeboden ter vaststelling.

8.3 Decentralisatie-uitkering

In het Bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom is tevens afgesproken om in het voorjaar van 2016 tot nadere afspraken te komen over onderwijs, zorg, werk en integratie. Dit heeft geleid tot een Uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom daterend van 28 april 2016. De gemaakte afspraken gaan uit van een gedeelde grondgedachte om de integratie en participatie van vergunninghouders te bevorderen door in te zetten op onderwijs, werk en gezondheidsbevordering. In totaal gaat het om een bedrag van € 381 miljoen dat het Rijk middels een decentralisatie-uitkering extra beschikbaar stelt aan gemeenten. Dit volgens het uitgangspunt 'geld volgt statushouder'.

Uit de septembercirculaire 2016 blijkt dat de decentralisatie-uitkering in totaal € 381 mln bedraagt en in tweeën wordt opgesplitst. Namelijk een aparte decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - partieel effect en een aparte decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – participatie en integratie.

Gemeenten ontvangen uit de 2 decentralisatie-uitkeringen tezamen in 2016 en 2017 € 4.430 per gehuisveste statushouder (€ 2.848,84 partieel effect en € 1.581,40 participatie/integratie). De budgetten worden achteraf, per gehuisveste statushouder, op basis van realisatiecijfers van Opnieuw Thuis/COA, aan gemeenten toegekend. De uitbetaling geschiedt in het ritme van de gemeentefondscirculaires. Middels de septembercirculaire zijn onderstaande bedragen over de eerste 6 maanden van 2016 toegekend:

Gemeente	Partieel effect	Participatie/integratie	Totaal
Asten	€ 39.884	€ 22.140	62.024
Deurne	€ 99.709	€ 55.349	155.058
Gemert-Bakel	€ 62.674	€ 34.791	97.465
Geldrop-Mierlo	€ 145.291	€ 80.651	225.942
Helmond	€ 185.174	€ 102.791	287.965
Laarbeek	€ 22.791	€ 12.651	35.442
Someren	€ 65.523	€ 36.372	101.895
Totaal	€ 621.046	€ 344.745	965.791

Verwachte middelen over het gehele tijdvak 2016-2017, ervan uitgaande dat gemeenten hun taakstelling behalen:

Gemeente	2016		2017*		Totaal**	
	Partieel effect	Participatie/integratie	Partieel effect	Participatie/integratie	Partieel effect	Participatie/integratie
Asten	€ 122.500	€ 68.000	€ 91.162	€ 50.604	€ 213.662	€ 118.604
Deurne	€ 230.756	€ 128.093	€ 173.779	€ 96.465	€ 404.535	€ 224.558
Gemert-Bakel	€ 213.663	€ 118.605	€ 159.535	€ 88.558	€ 373.198	€ 207.163
Geldrop-Mierlo	€ 282.035	€ 156.558	€ 207.965	€ 115.442	€ 490.000	€ 272.000
Helmond	€ 649.535	€ 360.559	€ 481.454	€ 267.256	€ 1.130.989	€ 627.815
Laarbeek	€ 159.535	€ 88.558	€ 116.802	€ 64.837	€ 276.337	€ 153.395
Someren	€ 136.744	€ 75.907	€ 105.407	€ 58.511	€ 242.151	€ 134.418
Totaal	€ 1.794.768	€ 996.280	€ 1.336.104	€ 741.673	€ 3.130.872	€ 1.737.953

* Voor 2017 is voor de berekening uitgegaan van de inmiddels opgelegde taakstelling per gemeente over het eerste halfjaar 2017. Voor wat betreft het tweede half jaar is uitgegaan van de landelijke prognose van 19.000 (ten opzichte van 13.000 over het eerste half jaar).

** Cijfers zijn een aanname, afhankelijk van de gerealiseerde taakstelling en uitkomst prognose taakstelling tweede half jaar 2017.

Een eventueel onverdeeld bedrag uitkering partieel effect vloeit terug naar de algemene uitkering. Een resterend bedrag uitkering participatie/integratie vloeit terug naar de begroting van het ministerie van SZW.

De decentralisatie-uitkering is een doeluitkering, waardoor, voor wat betreft de besluitvorming, volstaan kan worden met een collegebesluit. Wenselijk daarbij is wel om de gemeenteraad periodiek te informeren over de stand van zaken en nieuwe ontwikkelingen.

8.4 Per onderwerp

Integratie en participatie

Specifiek voor integratie en participatie komt landelijk een bedrag van 140 miljoen beschikbaar. Deze middelen kunnen gemeenten inzetten op de integratie en participatie van vluchtelingen. De extra middelen geven gemeenten ook de ruimte om de bestaande ondersteuning aan uitkeringsgerechtigden in stand te houden. In het Plan van aanpak statushouders van Senzer staat een overzicht opgenomen van de benodigde middelen, in totaal voor de gehele arbeidsmarktregio een bedrag van € 450.000,- (indicatief).

De geraamde extra kosten voor 2016 en 2017 zijn specifiek:

Extra fte maatschappelijke deelname	€ 260.000 (2 fte gedurende twee jaar)
Coördinator	€ 130.000 (1 jaar 1.0 fte / 2e jaar 0,6
Kosten TIWI-toets	p.m.
Taalcoaching tijdens werkstage	p.m.

De verdeelsleutel van deze kosten is als volgt:

gemeente	Taakstelling 2015-2016	%	Bijdragegarantie middelen
Asten	72	6,82	450 K x 6,82% = € 30.690,-
Deurne	136	12,88	450 K x 12,88% = € 57.960,-
Gemert-Bakel	126	11,93	450K x 11,93% = € 53.685,-
Geldrop-Mierlo	166	15,71	450k x 15,71% = € 70.695,-
Helmond	381	36,09	450K x 36,09% = € 162.405,-
Laarbeek	94	8,90	450K x 8,90% = € 40.050,-
Someren	81	7,67	450K x 7,67% = € 34.515,-
Totaal	1056	100%	€ 450.000,-

Voorstel is de kosten in drie tranches in rekening te brengen:

Tranche 1 over de periode 1-10-2016 tot 1-01-2017

Tranche 2 over de periode 1-01-2017 tot 1-01-2018

Tranche 3 over de periode 1-01-2018 tot 1-10-2018

De gevraagde middelen door Senzer kunnen vanuit de extra middelen die de gemeenten gaan ontvangen worden voldaan. Ten opzichte van de totale verwachte decentrale-uitkering bedraagt de bijdrage aan Senzer bij benadering 8%. Met betrekking tot de effecten in 2018 en verder zal later een doorkijk gemaakt worden. Daarnaast is het wenselijk om extra middelen te reserveren voor aanvullende lokale projecten.

Overzicht integratie/participatie 2016-2017:

Activiteit	Benodigd budget	Verwacht beschikbaar budget
PvA werkbedrijf	€ 162.405	
Reserve lokale projecten	p.m.	
Totaal		€ 627.815

Gezondheid

Ook ten aanzien van gezondheidszorg en jeugdhulp kunnen gemeenten extra middelen inzetten. De extra middelen opgenomen in de decentralisatie-uitkering kunnen specifiek worden ingezet voor de Jeugdgezondheidszorg, Jeugdhulp en Infectieziektebestrijding. Voor wat betreft de Jeugdgezondheidszorg ligt het accent op een goede en tijdige overdracht van JGZ op opvanglocaties van het COA naar de reguliere JGZ in de gemeente waar een kind naar toe gaat. Daarnaast is vaak extra ondersteuning en begeleiding vanuit JGZ dan wel Jeugdhulp nodig en moet een goede afstemming tussen beiden plaatsvinden. Voor wat betreft de Infectieziektebestrijding ligt de nadruk op het aanbieden van vervolgscreeningen TBC die grotendeels in de gemeenten plaatsvinden. Tevens op het vergroten van de bekendheid van de aanwezigheid van infectieziekten en de reeds in gang gezette behandeling. Ten aanzien van de Jeugdhulp is het cruciaal dat kinderen vroegtijdig in beeld zijn. Van belang is een outreachende aanpak, waarbij een structurele samenwerking tot stand komt met lokale partners en het JGZ.

Concreet voor de hele regio Zuidoost Brabant vraagt de GGD op de terreinen van Jeugdgezondheidszorg, Jeugdhulp en Infectieziektebestrijding om extra middelen. Voor de gehele regio gaat het om een bedrag van € 171.592,50. Echter definitieve besluitvorming hierover moet nog door het DB plaatsvinden. Er is op dit vlak dan ook nog geen actie uitgezet. Zowel met de regio als individueel moeten gemeenten nog met elkaar en met lokale partners in gesprek om dit verder vorm te geven. Eventueel benodigde middelen zijn als gevolg hiervan nog niet bekend.

Onderwijs

Op het gebied van onderwijs kunnen gemeenten extra middelen inzetten ten behoeve van het leerlingenvervoer en voor- en vroegschoolse educatie. De verhoogde asielinstroom vraagt om een andere organisatie van het onderwijsaanbod. Vaak worden centrale schakelklassen ingericht, met als gevolg dat de afstanden tot de school groter kunnen zijn dan gebruikelijk. Voor de bekostiging hiervan kunnen extra middelen ingezet worden.

8.5 Europese subsidie UIA

De gemeenten Helmond en Eindhoven hebben een aanvraag ingediend voor een Europese subsidie in het kader van de Urban Innovative Actions. Dit om vluchtelingen reeds in een vroegtijdig stadium naar betaald werk, vrijwilligerswerk of studie te begeleiden. Vanuit deze subsidie kunnen er diverse instrumenten beschikbaar worden gesteld aan de gehele regio.

Op 4 oktober 2016 echter is het besluit ontvangen dat de aanvraag niet geselecteerd is voor de subsidie.

8.6 Bijzondere bijstand

Vergunninghouders komen veelal in aanmerking voor bijzondere bijstand. Het betreft hier incidenteel voorkomende kosten die bijzonder en noodzakelijk zijn in het individuele geval. Voor wat betreft de kosten van eerste inrichting, ontvangen statushouders een geldlening. De Kredietbank is hierbij een voorliggende voorziening. Is een geldlening via hen niet mogelijk, dan verstrekt de gemeente bijstand in de vorm van een geldlening.

In de uitvoering van de Bijzondere Bijstand rijzen regelmatig vragen over de doelmatige inzet van de lening. Onlangs is hierover een notitie geschreven richting het managementoverleg van Programma Sociaal Domein, waarin een aantal opties uitgewerkt zijn. Op basis van deze notitie zal bekeken worden in hoeverre een lijst opgesteld kan worden met benodigde inrichtingsartikelen. Hierbij worden de diverse personen en organisaties in de uitvoering betrokken.

Plan van aanpak statushouders

Helmond, november 2016

Samenstelling: Sylvia Conijn, Beleidsmedewerker
Tekstbijdrage: Wil Berkers, Teamleider Maatschappelijke Deelname

1. Uitgangspunten

1.1 Inleiding

Nederland kent al geruime tijd een verhoogde asielinstroom. Deze situatie stelt het Rijk en de gemeenten voor een grote uitdaging. Om aan de acute noodsituatie het hoofd te bieden hebben Rijk en gemeenten in het bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom van 27 november 2015 afspraken gemaakt. Gezamenlijk zijn maatregelen genomen op de terreinen opvang, huisvesting, participatie en maatschappelijke begeleiding. Daarnaast is in het bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom afgesproken om, naast de doorlopende afspraken uit het bestuursakkoord, in het voorjaar 2016 nadere afspraken te maken over onderwijs, zorg, werk en integratie. Dit akkoord voorziet hierin. Uitgangspunt blijft ook bij dit akkoord dat de overheden passende en realistische oplossingen bewerkstelligen waarbij de kosten voor de maatschappij zo beperkt mogelijk worden gehouden en het draagvlak in de samenleving wordt behouden en bestendig. Waar mogelijk wordt aangesloten bij bestaande regelingen en systematiek.

De afspraken in dit uitwerkingsakkoord zien primair toe op de gevolgen van de extra toename van statushouders in het gemeentelijk domein die is ontstaan door de verhoogde asielinstroom.

Deze afspraken gaan uit van een gedeelde grondgedachte om de integratie en participatie van statushouders te bevorderen, door in te zetten op onderwijs, werk en gezondheidsbevordering. Hiermee wordt gestreefd naar het inzetten van statushouders op hun kwaliteiten, met alle rechten en plichten die daarbij horen. De afspraken zijn erop gericht dat statushouders zo snel mogelijk zelfstandig en volwaardig en gezond meedoen, werken of naar school gaan en hun bijdrage leveren aan de Nederlandse samenleving. Blijven is meedoen.

Met dit akkoord wordt naast de al bestaande afspraken uit het bestuursakkoord de keten van noodopvang tot burgerschap gesloten en zorgen Rijk en gemeenten voor een sluitende aanpak waarbij het voor alle partijen helder is wat er van hen wordt verwacht en waar zij verantwoordelijkheid voor dragen.

Bovenstaande in ogenschouw nemende, betekent dit dat Nieuwkomers in Nederland zo snel mogelijk de Nederlandse taal dienen te leren, kennis van de Nederlandse samenleving inclusief de hier geldende normen en waarden op te doen en aan het werk te gaan.

Dus:

1. Aan de slag in Werk of Participatie
2. Taal leren
3. Maatschappelijk integreren en waarden/normen eigen maken

1.2 Rol Senzer

De rol van Senzer met betrekking tot de statushouders is dat zij zo snel mogelijk in het proces hun focus gericht hebben op werk indien mogelijk en anders op het maatschappelijk participeren. De drie hierboven genoemde doelstellingen zijn verbonden met elkaar. Senzer heeft hieromtrent een verbindende rol. Immers het leren van de taal en het maatschappelijk integreren zijn vaak kaders voor het kunnen toe leiden naar werk of participatie. Dit betekent overigens niet dat Senzer ook verantwoordelijk is voor het leren van de Nederlandse taal en het maatschappelijk integreren. Wel dient Senzer hierin de verbindingen te creëren om de eerste doelstelling aan de slag in Werk of Participatie te bewerkstelligen voor de statushouders die een beroep doen op een uitkering op grond van de Participatiewet.

1.3 Doel notitie

Het doel van deze notitie is een weergave van een beoogd plan van aanpak van Senzer ten aanzien van statushouders in de arbeidsmarkt Helmond-De Peel en een commitment te krijgen om het beoogde plan van aanpak verder uit te werken.

In deze notitie is het Plan van Aanpak beschreven voor de begeleiding van statushouders en asielzoekers met betrekking tot arbeidstoeleiding en maatschappelijke participatie als betaald werk (nog) geen optie is. De ontwikkelingen gaan snel en de notitie is dan ook gemaakt met het oog op 'voortschrijdend inzicht'. Wij verwachten in het najaar reeds een bijgesteld plan van aanpak waarin bijvoorbeeld wordt ingegaan op de ontwikkeling van de taakstelling etc.

2. Definities en beleidsverantwoordelijkheid

2.1 Definities

Nu het aantal statushouders steeds verder oploopt is het van belang om de definities helder te hebben. Met het helder maken van de verschillende definities worden ook de verschillende doelgroepen duidelijk. De woorden vreemdeling, vluchteling, asielzoeker en statushouder worden vaak door elkaar gebruikt. Maar ze betekenen allemaal wat anders.

Een *vreemdeling* is iemand die niet de Nederlandse nationaliteit heeft.

Een *asielzoeker* is een vreemdeling die zijn land heeft verlaten en bij de Nederlandse overheid een asielaanvraag indient.

Asielzoekers die een verblijfsvergunning hebben ontvangen worden ook wel *statushouders of vergunninghouders* genoemd. Een asielzoeker komt in aanmerking voor een verblijfsvergunning asiel als één van de volgende uitspraken op hem/haar van toepassing is:

- Hij heeft gegronde redenen om in zijn/haar land van herkomst te vrezen voor vervolging op grond van ras, godsdienst, nationaliteit, politieke overtuiging of omdat hij behoort tot een bepaalde sociale groep.
- Hij heeft gegronde redenen te vrezen blootgesteld te worden aan een onmenselijke behandeling in zijn/haar land van herkomst.
- Hij is een gezinslid van iemand die inmiddels in het bezit is van een verblijfsvergunning asiel en hij/zij is gelijktijdig met hem of haar Nederland ingereisd of hij is binnen 90 dagen nadat het gezinslid de verblijfsvergunning heeft gekregen Nederland ingereisd.

Onder de status van asielzoekers vallen ook *de vluchtelingen*. Een vluchteling is iemand van wie de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) in de asielprocedure heeft vastgesteld dat hij of zij gevaar loopt in het land van herkomst.

Een statushouder is een asielzoeker van wie het verzoek is ingewilligd en die een (legale) verblijfsstatus heeft gekregen. Je blijft statushouder totdat je het Nederlanderschap hebt aangevraagd en krijgt toegekend.

Vluchtelingen die in Nederland asiel aanvragen worden opgevangen en geregistreerd. Wie na onderzoek van de Immigratie en Naturalisatiedienst (IND) in Nederland mag blijven, ontvangt een tijdelijke verblijfsvergunning voor een periode van in ieder geval vijf jaar. Zij hebben daarmee een status en worden dan statushouders genoemd. Na deze vijf jaar beschouwt Senzer deze populatie niet meer als een statushouder.

2.2 Definitie Inburgeren

Wanneer je in Nederland woont ben je verplicht in te burgeren. Dat betekent dat je een inburgeringsexamen moet afleggen en hiervoor moet slagen. Dit examen moet je binnen 3 jaar afleggen (inburgeringstermijn).

Na het behalen van het inburgeringsexamen kun je een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd aanvragen. Vervolgens is het mogelijk om te naturaliseren. Hiervoor gelden de volgende voorwaarden:

Je moet meerderjarig zijn;

Je moet de voorafgaande 5 jaar onafgebroken in Nederland hebben gewoond;

Je moet in het bezit zijn van een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd;

Je moet ingeburgerd zijn;

Je moet bereid zijn de verklaring van verbondenheid af te leggen.

Als je de Nederlandse nationaliteit krijgt, wordt je als Nederlander opgenomen in de Basisregistratie personen (BRP). Je kunt dan een Nederlands reisdocument (paspoort of id-bewijs) aanvragen.

Indien men door eigen toedoen het inburgeringsexamen niet haalt, kan de statushouder die asiel heeft aangevraagd niet naturaliseren. Tevens krijgt hij een boete van DUO.

2.3 Beleidsverantwoordelijkheid ten aanzien van de inburgering.

Tot 2013 was de inburgering een gemeentelijke verantwoordelijkheid en ontving de gemeente hiervoor ook extra middelen van het Rijk. Dit betekende dat iedereen die voor 1 januari 2013 een verblijfstatus kreeg, via de gemeente waarin hij woonachtig was een inburgeringstraject kreeg aangeboden.

De statushouder die vanaf 1 januari 2013 een verblijfsvergunning kreeg is zelf verantwoordelijk voor zijn inburgeringstraject. Dit betekent dat hij via Dienst uitvoering Onderwijs (DUO) een lening kan aanvragen en zelf een instituut moet zoeken voor een inburgeringscursus.

De huidige tendens is dat met de decentralisaties gemeenten naast DUO weer aan zet komen ten aanzien van de inburgering. De precieze taken zijn nog in ontwikkeling. Wel krijgen de gemeenten de verantwoordelijkheid ten aanzien van de participatieverklaring. De participatieverklaring wordt gekoppeld aan maatschappelijke begeleiding voor praktische hulp bij maatschappelijke integratie in brede zin. In beginsel is ten aanzien van de participatieverklaring geen rol weggelegd voor Senzer. Dit betreft een expliciete taak voor de gemeenten. De participatieverklaring ligt in het verlengde van de maatschappelijke begeleiding.

Ten aanzien van een programma voor de participatieverklaring zien wij vooralsnog geen wezenlijke rol voor Senzer. Wij beschouwen een programma voor de participatieverklaring als een eerste kennismaking met de lokale situatie; een introductieprogramma. We staan echter open voor andere suggesties.

3. Bestandsanalyse statushouders

Natuurlijk is het van belang om te weten wat de reguliere taakstellingen van de gemeenten binnen de arbeidsmarktregio is ten aanzien van de huisvesting. Deze taakstellingen hebben immers gevolgen voor de hoogte van de te verwachte extra instroom. Ook is het van belang om te bezien of het mogelijk is om deze doelgroep nader te bezien, zodat de dienstverlening hierop kan worden afgestemd.

Huisvestingstaakstelling statushouders 2015-2016

	1e helft 2015	2de helft 2015	1e helft 2016	2de helft 2016	Totaal	Toename 2015-2016
Helmond	74	79	106	122	381	75
Asten	14	15	20	23	72	14
Deurne	27	28	38	43	136	26
Someren	16	17	22	26	81	15
Laarbeek	18	20	26	30	94	18
Gemert Bakel	25	26	35	40	126	24
Geldrop Mierlo	32	35	46	53	166	32
Totaal	206	220	293	337	1056	204

De verwachting is dat dit aantal de komende jaren alleen maar zal toenemen.

Instroom statushouders die een uitkering op grond van de Participatiewet ontvangen vanaf 1 januari 2015 tot en met 31 mei 2016 op basis van personen

	Helmond	Asten	Deurne	Someren	Laarbeek	Gemert Bakel	Geldrop Mierlo	Totaal
201501	9	5	3	1	1	2	4	25
201502	13	1	4		1	4	4	27
201503	11	1	7	2	3	4	4	32
201504	13	1		2		7	1	24
201505	12		2	4	1	2		21
201506	14	4	9	2	2	2	5	38
201507	19	4	7	2	1	1	5	39
201508	9		1	2	2	4	4	22
201509	10	1	3	4	6		6	30
201510	6		6	1		4	4	21
201511	9		1	2	4	8	12	36
201512				2	7	2	6	17
201601	6	2	5	2		1	3	19
201602	8		4	3	1	2	6	24
201603	5	3	6	3		4	7	28
201604	3	1		5	4		1	14
201605	1							1
Totaal	148	23	58	37	33	47	72	418

De aantallen van 2016 zijn minder omdat er een achterstand is in de huisvestingstaakstelling van statushouders. De verwachting is dat er in de tweede helft van 2016 nog een grote inhaalslag zal plaatsvinden met betrekking tot deze huisvesting. Dit betekent dan dat er in de tweede helft van 2016 ook een flinke stijging zal plaatsvinden ten aanzien van het aantal uitkeringsaanvragen van statushouders. Enkele gemeenten in de regio hebben aangegeven meer statushouders te willen huisvesten dan vereist is in het kader van de taakstelling.

Instroom statushouders die een uitkering op grond van de Participatiewet ontvangen vanaf 1 januari 2015 tot en met 31 mei 2016 op basis van dossiers

	Helmond	Asten	Deurne	Someren	Laarbeek	Gemert Bakel	Geldrop Mierlo	Totaal
201501	8	3	2	1	1	2	2	19
201502	11	1	4		1	3	4	24
201503	9	1	7	2	2	3	4	28
201504	10	1		2		7		20
201505	10		2	3	1	1		17
201506	13	2	6	1	2	1	5	30
201507	15	3	5	1	1	1	4	30
201508	6		1	2	2	3	3	17
201509	6	1	3	3	3		5	21
201510	4		4	1		3	4	16
201511	7		1		3	5	8	24
201512				1	6	1	3	11
201601	5	1	4	1		1	2	14
201602	6		3	2	1	1	5	18
201603	3	2	4	2		3	5	19
201604	3	1		4	3		1	12
201605	1							1
Totaal	117	16	46	26	26	35	55	321

Uit dit overzicht wordt duidelijk dat meer dan de helft van de statushouders die een uitkering ontvangen op grond van de participatiewet alleenstaanden/ alleenstaande ouders zijn. Volgens de participatiecoaches die momenteel belast zijn met de statushouders, betreffen het veel alleenstaande jongere mannen.

Tevens is er momenteel veel sprake van gezinshereniging. Dit verklaart het feit dat er momenteel meer gezinnen met een verblijfstatus dan voorheen een uitkering ontvangen. Dit leidt niet tot een stijging van de uitkeringsdossiers, maar wel van het aantal personen. De gezinsherenigers tellen ook mee in de taakstelling voor huisvesting. Er zijn maar heel weinig alleenstaande vrouwelijke statushouders.

Het is niet mogelijk om de uitkeringsduur van de statushouders in beeld te krijgen, omdat na naturalisatie van de statushouders, zij niet meer geregistreerd worden als zijnde statushouders.

Uitstroom obv dossiers 2016

	Helmond	Asten	Deurne	Someren	Laarbeek	Gemert Bakel	Geldrop Mierlo	Totaal
201601	3	0	1	0	2	0	1	7
201602	2	1	2	0	0	1	2	8
201603	2	0	1	0	0	0	2	5
201604	1	0	0	0	0	0	0	1
201605	2	0	0	0	0	0	0	2
Totaal	10	1	4	0	2	1	5	23

Gerichte actie is nodig om de hoge instroom op te vangen.

4. Plan van aanpak naar de toekomst toe

4.1 Inleiding

Het vinden van werk speelt een cruciale rol in het meedoen in de samenleving. Het is voor statushouders, die de taal nog niet goed beheersen, geen werkervaring in Nederland hebben en ook geen sociaal netwerk hebben, bijna onmogelijk om op korte termijn een baan te vinden. Uit onderzoeken blijkt dat slechts één op de drie in Nederland verblijvende statushouders van 18-64 jaar na verloop van tijd een betaalde baan heeft en dat velen van hen duurzaam afhankelijk zijn van een uitkering op grond van de Participatiewet.

De asielprocedures zijn lang en de maatregelen die worden genomen om statushouders te laten integreren worden momenteel volgtijdelijk uitgevoerd. Dit heeft tot gevolg dat de afstand tot de arbeidsmarkt steeds groter wordt en integratie vaak tot mislukking gedoemd is.

Senzerwil haar verantwoordelijkheid nemen te aanzien van de re-integratie en participatie van statushouders.

Uit ervaring blijkt dat vanuit de screening en diagnose hooguit en afhankelijk van de lokale arbeidsmarktsituatie ongeveer 20% van de huidige statushouders een (relatieve) korte afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Uit een recent onderzoek in opdracht van Divosa blijkt echter dat gemeenten directe doorleiding naar werk van alle statushouders bij de intake schatten op 10%.

Doordat de inburgering geen gemeentelijke verantwoordelijkheid meer is, wordt er vaak geen link gelegd tussen inburgering en integratie. Door deze twee 'instrumenten' juist te verbinden, worden er meer mogelijkheden gecreëerd en is de kans op duurzame uitstroom uiteindelijk veel groter.

4.2 Plan van aanpak

De dienstverlening vindt plaats middels het doorlopen van het primair proces van Senzer. We zien de statushouders niet als een aparte entiteit, maar wel als een groep die specifieke aandacht heeft.

Screening en diagnose

Binnen de screening en diagnose worden specifieke tools voor de statushouders ingezet. Hierbij kunnen we onder meer denken aan de TIWI-toets. Met de TIWI-toets kan onder meer het startniveau van de inburgeraar worden bepaald.

Met behulp van de TIWI kunnen we ook mede achterhalen welke inburgeringsroute het beste bij de inburgeraar past. Op basis van deze tools kan eventueel een gepast advies worden gegeven aan de inburgeraar, zodat een zo effectief mogelijk traject richting arbeid kan worden opgepakt. Gezien de specifieke kennis en aanzien van de TIWI-toets en de daarbij behorende aandachtspunten en netwerken, zullen de dedicated participatiecoaches binnen team screening extra moeten worden geschoold in o.m. de toepassing van de TIWI-toets.

De screening moet vooral gericht zijn op de arbeidsmarktkansen op de korte termijn en kan vaak snel en kort.

Inkomen

Door de klantbegeleider inkomen wordt tegelijkertijd gezien of het noodzakelijk is om een uitkering te verstrekken. Gezien de contacten met bijvoorbeeld vluchtelingenwerk, is besloten om binnen het team uitkeringen ook te werken met dedicated uitkeringsspecialisten voor statushouders. In beginsel is er geen sprake van een complexe systematiek en worden uitkeringen vaak ambtshalve toegekend. Dit om de situatie voor de statushouders ook zo snel mogelijk stabiel te krijgen. Later vindt er veelal gezinshereniging plaats en wordt de uitkering opnieuw gezien. Er is in veel gevallen sprake van asielvolgers.

Team uitkeringen heeft de afspraak om eventueel bij statushouders gedurende een periode van drie maanden de vaste lasten in te houden en door te betalen, zodat de statushouder aan het geheel kan wennen. Team uitkeringen zoekt ten aanzien van de toekenning ook veelvuldig contact met de afdeling Zorg en ondersteuning en de gemeente Geldrop-Mierlo in verband met bijvoorbeeld

bijzondere bijstand voor inrichtingskosten. Op deze manier kunnen direct afspraken worden gemaakt ten aanzien van inhoudingen van de uitkeringen etc. en wordt een sluitende aanpak bewerkstelligd.

Bemiddeling naar de arbeidsmarkt

In de praktijk vinden ook werkgevers het vaak lastig om deze doelgroep aan te willen nemen: dit vergt inspanning en overtuigingskracht. Bovendien is het voor werkgevers lastig deze doelgroep daadwerkelijk te 'vinden', te binden en waar nodig de juiste begeleiding te bieden.

Dit vraagt om een dubbele aanvliegroute:

- Een scherp beeld krijgen van de expertise en vaardigheden van de statushouder(s) en goede ondersteuning in begeleiding bij het vinden van werk. Deze begeleiding waar nodig ook voortzetten tijdens een eerste werkperiode.
- Vroegtijdig in overleg met werkgevers om hun behoefte scherp in beeld te krijgen, zodat een goede match gemaakt kan worden. Daarnaast begeleiding en ondersteuning bieden ter voorbereiding en tijdens de eerste fase dat de statushouder bij de werkgever aan de slag gaat.

Om een goed beeld te kunnen krijgen van de expertise en vaardigheden van een statushouder zal binnen de activiteiten van Senzer specifiek voor deze doelgroep aandacht moeten komen. Daar kan dan ook beoordeeld worden of er statushouders zijn die ondanks een mogelijk taalprobleem toch door hun ervaring interessant zijn voor een werkgever. Senzer heeft reeds in Gemert-Bakel ervaring opgedaan met specifieke arbeidsmarkttrainingen voor statushouders.

Met betrekking tot statushouders die goed bemiddelbaar zijn naar de arbeidsmarkt, wordt dienstverlening middels het reguliere primaire proces naar werk ingezet. Wel dient te worden onderzocht of diploma's welke behaald zijn in het land van herkomst hergewaardeerd kunnen worden. Indien er nog korte ondersteuning benodigd is ten aanzien van taalachterstand op de werkvloer, kan worden bezien of hier middels taalcoaching nog mogelijkheden benodigd zijn. Extra inzet van participatiecoaches werk is vooralsnog niet van toepassing. De statushouders die in aanmerking komen voor een re-integratietraject zijn meer zelfredzaam dan statushouders die bij team maatschappelijke deelname zijn gepositioneerd.

Maatschappelijke deelname en Tegenprestatie

De verwachting is dat tenminste 80% van de statushouders (vooralsnog) onvoldoende arbeidspotentieel heeft om op (korte) termijn door te stromen naar de arbeidsmarkt. Veelal lijkt de taal hiervan het hoofdprobleem te zijn.

Het integratievraagstuk van statushouders vraagt om een samenhangende aanpak, ook op individueel en gezinsniveau. Er gelden voor statushouders vaak verschillende vragen (participatie, werk, onderwijs, gezondheid, inburgering). Door de invulling van een vorm van casusregie door de *participatiecoach taal en integratie* die belast is met de maatschappelijke participatie kan ook in deze aanpak meer resultaat worden bereikt en kan worden gestuurd op snelle resultaten en inzet van eigen kracht en kwaliteit.

Daarom is het ontwikkelen van duale trajecten (taal en participatie) een must. Het bevorderen van de maatschappelijke deelname vindt plaats vanuit het beleidskader Tegenprestatie, zoals regionaal ingevuld.

Bij de inburgering ligt een grote verantwoordelijkheid bij de statushouders zelf. Maar zeker in het begin kan hij het vaak niet alleen. Als dit in de beginperiode op zijn beloop wordt gelaten, kunnen zich een aantal ongunstige neveneffecten voordoen:

- Veel statushouders beginnen laat met hun inburgering (zij hebben namelijk drie jaar de tijd om aan de verplichtingen te voldoen).
- Statushouders kiezen niet altijd voor het beste of meest effectieve taaltraject dat hun de meeste kansen biedt op verdere integratie.
- Incidenteel bestaan er wachtlijsten bij taalaanbieders (waardoor het langer duurt voordat statushouders kunnen deelnemen).

Daarom is het zaak dat de statushouders in deze beginperiode goed op weg worden geholpen door participatiecoaches die kennis hebben van voornoemde zaken en daarbij meteen aandacht hebben voor de duale trajecten (taal en tegenprestatie). Immers door middel van de tegenprestatie hebben we het beleidsuitgangspunt om de statushouder aan te spreken op zijn maatschappelijke deelname. Dit

wordt dan uitgevoerd door participatiecoaches die specifiek belast zijn met taal en integratie. Door de inzet van de tegenprestatie wordt naast maatschappelijke participatie ook arbeidspotentieel ontwikkeld. Immers door het verrichten van een tegenprestatie worden indirect werknemersvaardigheden ontwikkeld en kan ook eerder doorstroming plaatsvinden van statushouders naar re-integratie en uiteindelijk betaalde arbeid.

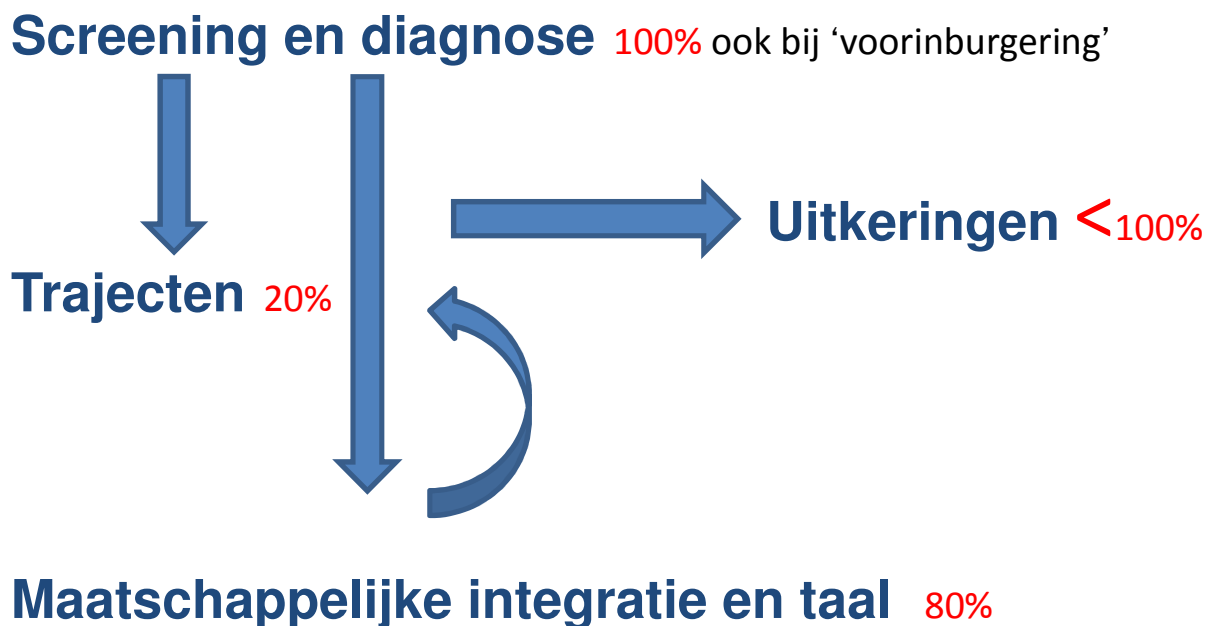
Senzer wil statushouders graag de kans bieden om een waardevolle bijdrage te leveren aan de Nederlandse samenleving. Niet door alleen in te zetten op de kortste weg naar werk, maar ook door te investeren in de toekomst.

Er zijn statushouders die in het land van herkomst hoger opgeleid zijn en kansen hebben om middels studie uiteindelijk duurzaam uit te stromen naar de arbeidsmarkt.

Senzer kan gebruik maken van de expertise van het UAF. Het UAF begeleidt vluchtelingen bij hun studie in het hoger onderwijs en bij het vinden van een baan die aansluit bij hun capaciteiten. Het gaat bijvoorbeeld om artsen en ingenieurs. Het UAF biedt financiële steun en begeleiding aan vluchteling studenten en behartigt hun belangen. De financiële steun is deels een gift en gedeeltelijk een lening, en dekt alleen de studiekosten. Hierbij moet gedacht worden aan collegegeld, taalcursussen, boeken, computer en reiskosten. De begeleiding kent verschillende vormen, van hulp bij de studiekeuze tot aanbieden van taalcursussen en bijvoorbeeld sollicitatietrainingen.

Kennis en samenwerking hieromtrent betreft specifieke competenties die worden belegd bij het team maatschappelijke deelname.

Schematisch verloopt het *primair proces* voor de statushouders als volgt:

4.3. Overzicht taakverdeling diverse functionarissen in het proces

Functie	Onderdeel Senzer	Taken
Participatiecoach screening	Team Diagnose	Alle statushouders krijgen een algemene intake. Deze screening zal vooral monitoren of al direct een traject naar werk ingezet kan worden.
Uitkeringspecialist	Team Uitkeringen	Alle statushouders krijgen een uitkeringsintake voor het bepalen van het recht op uitkering. Deze medewerker blijft verder gekoppeld aan de statushouder. Streven is praktisch de uitkeringsaanvraag te koppelen met de uitkering om het aantal onderzoeken te beperken.
Participatiecoach Verdiepende diagnose	Team Diagnose	Specifieke verdiepingsvragen rondom bijvoorbeeld competenties kunnen onderzocht worden met een verdiepende diagnose. Een beperkt aantal statushouders zal hiervan gebruik maken. Nieuwe onderzoeksmogelijkheden worden onderzocht.
Participatiecoach Werk	Team Werk	Statushouders die in redelijke mate Nederlands of Engels spreken omdat ze bijv. al een tijd in Nederland zijn zullen direct bemiddeld worden door een van de participatiecoaches werk die gebiedsgericht werken zodat er ook sterk ingezet kan worden op de plaatselijke arbeidsmarkt
Participatiecoach Taal en Integratie	Team Maatschappelijke Deelname	Het overgrote merendeel van de statushouders zal in aanvang worden doorgeleid naar de Participatiecoach Taal en Integratie. Naar schatting is dat zeker 80% van de statushouders. Deze PC's werken eveneens gebiedsgericht. Belangrijkste taken zijn: <ul style="list-style-type: none"> - inzet op tegenprestatie - monitoren inburgering en taal - voorbereiden en overdracht op een traject naar werk. - Doorgeleiden naar beroepsopleidingen De Participatiecoach Taal en Integratie is de specialist voor de doelgroep.

4.4 Refugee Talent Hub

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het kabinet spraken onlangs af asielzoekers eerder te bevragen over hun competenties. Voor de zomer moet hiervoor een systeem zijn ontwikkeld. Statushouders zouden dan op basis van dat gesprek aan een gemeente gekoppeld kunnen worden. Ook kunnen zij zich dan al tijdens de wachttijd voorbereiden. Op deze manier kunnen statushouders en asielzoekers eerder starten met hun (re)-integratie.

De Refugee Talent Hub (RTH) is een ecosysteem tussen Vluchteling-talenten, bedrijven, overheid en NGOs dat in deze doelstelling kan voorzien. Het doel van de Refugee Talent Hub is het matchen van

vluchtelingtalent op basis van hun vaardigheden met een stage, studie, baan of andere werkervaringsplek.

Daarnaast biedt de Refugee Talent Hub “Meaningful Waiting” aan voor vluchtelingen die in de asielprocedure aan het wachten zijn en aan degenen die nog niet klaar zijn voor de arbeidsmarkt. Hierbij wordt digitale dienstverlening gekoppeld aan het bieden van ondersteuning door buddies uit het onderwijs en het bedrijfsleven.

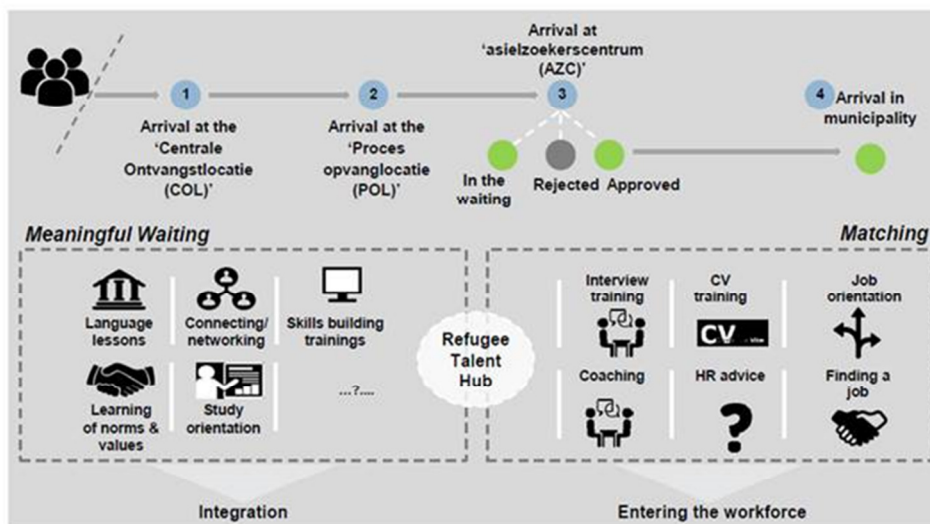
Wat is de doelstelling van de Refugee Talent Hub (RTH)?

- De RTH maakt zich sterk voor het veel vroeger dan nu in beeld krijgen van vaardigheden, werkervaring en diploma’s van de vluchteling met het oog op het vinden van een baan of voor studie.
- Organiseert slimmere matching zodat een statushouder vanuit de opvang zo veel mogelijk gekoppeld kan worden aan werkgever in een regio waar voor hem of haar kansen zijn op werk of studiemogelijkheden.
- Draagt er aan bij dat statushouders in de opvang hun tijd goed besteden. Het streven is erop gericht dat dit gebeurt via gelijktijdige trajecten op scholing, taal, participatie en integratie vanaf dag één dat zij weten dat ze een (tijdelijke) verblijfsvergunning hebben. Gebruikelijk was dat dit achtereenvolgens gebeurde.
- Zet in op vrijwilligerswerk *door* asielzoekers en statushouders die nog in de opvang zitten. Daarbij gaat het om zinvolle dagbesteding, integratie, participatie en wederzijdse ontmoetingen. Ook kan vrijwilligerswerk een opstapje naar werk betekenen.
- Draagt zorg voor goede informatievoorziening.

In onderstaand schema wordt duidelijk aangegeven hoe de het verloop van (re)integratie plaatsvindt ten aanzien van de asielzoeker c.q. statushouder, vanaf het moment dat hij arriveert in een AZC.

Scope

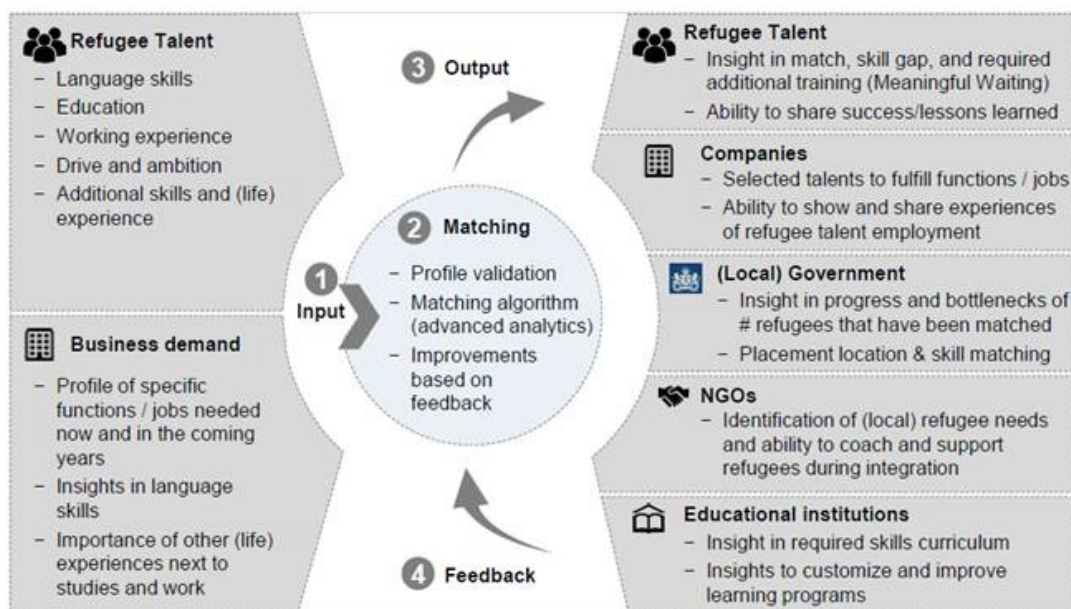
The Refugee Talent Hub delivers value to Refugee Talent waiting for residence approval and those that have been approved to stay

Scope

The Refugee Talent Hub matches demand and supply based on skills set and motivation and suggests Meaningful Waiting based on skill gap

De Refugee Talent Hub bevindt zich momenteel in een pilotfase. Senzer en de gemeente Eindhoven nemen deel aan deze pilot. Met de bevindingen die voortkomen uit deze pilot, wordt uiteindelijk het definitieve proces ingericht. De RTH zal dan in beginsel voor in het proces van Senzer worden geïmplementeerd.

Op deze manier kan Senzer vanaf het begin af aan meedenken over het proces, de inrichting en de uitvoering van de RTH en de samenwerking met de ketenpartners.

4.5 Project vroegtijdige koppeling Divosa

Sinds 1 juli 2016 voeren Divosa en COA een vroege screening uit, waarbij snel informatie wordt opgehaald over arbeidsverleden en kwalificaties van vergunninghouders. Doel van de screening is dat nieuwe vergunninghouders sneller en meer kans maken op doorstroming naar opleidingen en banen. De screening houdt in dat bij nieuwe vergunninghouders al in het eerste gesprek gevraagd wordt naar het arbeidsverleden en de gevolgde opleidingen. Op basis daarvan krijgt COA advies van arbeidsmarktdeskundigen van Divosa over welke arbeidsmarktregio's perspectief bieden voor de vergunninghouder. Het COA neemt daarna binnen twee weken een beslissing over de gemeente waar de vergunninghouder naar toe gaat. Kortom, met in achtneming van de taakstelling van gemeenten voor de huisvesting van vergunninghouders, wordt zoveel mogelijk gekeken naar kansrijke koppelingen van vergunninghouders aan gemeenten.

Divosa en COA gebruiken de vroege screening nu alleen nog op het aanmeldcentrum in Doetinchem, maar zullen die tussen nu en december uitbreiden naar de andere aanmeldcentra.

Voordeel van deze manier van werken is dat gemeenten al ruim voor de huisvesting weten met welke vergunninghouders zij te maken krijgen. Naast informatie over opleiding en arbeidspotentieel gaat het om leeftijd, geslacht en taal.

Divosa coördineert de werving van regiocoördinatoren die aansluitend op bestaande structuren hierbij een rol spelen in de regio. Momenteel wordt ook gekeken op welke manier het dossier na koppeling aan een gemeente nog kan worden verrijkt, bijvoorbeeld met een verdiepend gesprek, een assessment of een competentietest.

4.6 Project Vluchteling Talent

Het project “Vluchteling Talent vindt, mede op initiatief van Wethouder Van Bussel van Someren, plaats in de gemeenten Someren, Asten, Deurne. Bij dit project gaat het om vroegtijdige koppeling aan de Agrofoodsector in deze gemeenten. In het project participeren verschillende partijen zoals de Rabobank-foundation, Citeerde groenopleidingen, ZLTO en de arbeidsintermediairs AB Werkt en ZON.

In het kader van dit project wordt aan potentiële statushouders die op het punt staan een verblijfsstatus te krijgen voorlichting verstrekt over baan- en opleidingsmogelijkheden in de agrarische sector in de gemeenten Deurne Asten en Someren. Indien hier sprake is van een ‘match’ kunnen statushouders mogelijk ook in deze gemeenten gehuisvest worden. Andere regio’s waar het project draait zijn het Westland en Provincie Friesland. Het project wordt gesteund door het Ministerie van Soza.

4.2 Regionale versus lokale inzet

Effectieve integratie van statushouders lukt alleen als de samenleving meedoet en actief is. Of het nu gaat om de burens die steun bieden of om de ondernemer die werk kan aanbieden. Om dat in te vullen is ‘participatie’ vanaf het begin cruciaal: het proces van opvang zal samen met betrokken maatschappelijke partners en inwoners worden vormgegeven.

Senzer ondersteunt de statushouders sneller en efficiënter met een sterk lokaal netwerk en stevige lokale voorzieningen.

Door deze insteek kunnen makkelijker duale trajecten worden opgesteld en kan juist ook gebruik worden gemaakt van lokale laagdrempelige voorzieningen.

5. Coördinatie statushouders en vluchtelingen

Zoals uit deze notitie blijkt zijn de werkzaamheden m.b.t. statushouders en evt. vluchtelingen verspreid over verschillende onderdelen in het primaire proces van Senzer. Dat betekent dat elk bedrijfs onderdeel c.q. elke manager zijn verantwoordelijkheid in deze heeft. Cruciaal is echter dat de interne keten een goede integrale afstemming heeft.

Verder is er ook sprake van een groot en verspreid extern krachtenveld zoals de deelnemende gemeenten die met de opsplitsing van Peel 6.1. meer afzonderlijk beleid zullen voeren, alsmede ook Geldrop-Mierlo met eigen accenten. Het is evident dat er vanuit Senzer een naadloze aansluiting plaatsvindt op de maatschappelijke begeleidingstaak van de diverse gemeenten. Daarnaast zijn er tal van maatschappelijke en dienstverlenende organisaties actief die een relatie hebben met de integratie van statushouders en/of asielzoekers zoals LEV-groep, Vierbinden, Vluchtelingenwerk, Onis e.a.

Senzer moet in staat zijn om verbindingen te leggen met andere gemeentelijke beleidsterreinen voor vluchtelingen en statushouders, zoals het welzijnsbeleid, het woonbeleid, schulddienstverlening, onderwijs, etc. Senzer kan daardoor de tot die beleidsterreinen behorende middelen en voorzieningen in onderlinge samenhang benutten en door deze samenhang de uitstroom naar werk voor statushouders effectiever bewerkstelligen.

De interne en externe afstemming noodzaakt tot het voorlopig benoemen van een Coördinator binnen Senzer. Vooralsnog voor de duur van een jaar fulltime en daarna wellicht nog voor een jaar 60%. Daarna zou op basis van een evaluatie nog voortzetting kunnen plaatsvinden. Het is echter ook goed denkbaar dat de complexiteit inmiddels zodanig is afgenomen en de werkprocessen voldoende zijn uitgekristalliseerd dat er geen noodzaak meer is voor extra coördinatie vanuit een matrix-achtige benadering.

Voor de functie van coördinator statushouders/vluchtelingen in Senzer worden verder de volgende taken voorzien:

- Interne afstemming tussen onderdelen primair proces; t.w. screening en diagnose, trajecten, uitkeringen, beleid, werkgeversdienstverlening en evt. andere onderdelen.
- Nader uitwerken en integreren dienstverlening in overleg met managers en teamleiders.
- Afstemming samenwerking met 7 gemeenten, zowel op het gebied van instroom (huisvesting), maatschappelijke deelname, als voorzieningen in het kader van Bijzondere Bijstand.
- Afstemming dienstverlening met maatschappelijke organisaties die de maatschappelijke integratie tot taak hebben zoals LEV, Onis Vluchtelingenwerk, Vierbinden etc.
- Afstemming onderwijsorganisaties t.w. zowel aanbieders van inburgering als aanbieders specifieke vervoloprogramma's BBL, vakopleidingen etc.
- Coördinatie van specifieke en innovatieve projecten met name gericht op de uitstroom naar betaald werk zoals de Refugee Talent Hub en deze projecten integreren in de bedrijfsvoering.
- Deskundigheidsbevordering faciliteren voor alle teams.
- Voorlichting namens Senzer aan werkgevers en andere organisaties.
- Monitoren voortgang en kwaliteit dienstverlening in overleg met de verantwoordelijke managers.
- Zorgdragen voor managementinformatie.
- Entameren van beleidsontwikkeling .
- Bevorderen van doorstroom naar werktrajecten van statushouders die vallen onder maatschappelijke deelname en inburgering.

Laatstgenoemde taak is van wezenlijk belang voor de uitstroom naar betaald werk. Voorkomen moet worden dat deze werkzoekende onnodig blijven hangen in uitsluitend de maatschappelijke integratie.

Deze coördinator zal ook de coördinatiefunctie vanuit het project vroegtijdige koppeling Divosa (zie 4.5) voor zijn rekening nemen, omdat deze taken in elkaars verlengde liggen.

6. Middelen en personele inzet

6.1 Personele inzet

Duidelijk is dat al er vanaf het begin wordt geïnvesteerd in de begeleiding van de statushouders. In deze notitie is aangegeven dat binnen de primaire processen (vooral nog) wordt gewerkt met dedicated klantbegeleiders screening, inkomen en participatiecoaches maatschappelijke deelname. Het blijkt namelijk dat ten aanzien van de statushouders vaak een specifiek netwerk van toepassing is en dat aanvullende dienstverlening benodigd is. De indruk bestaat dat vooral nog binnen screening geen extra capaciteit ten aanzien van personeel benodigd is. Bij verdere groei van de aanvragen van statushouders kan dit in de nabije toekomst eventueel wel van toepassing zijn.

Met betrekking tot team screening en diagnose kan worden vastgesteld dat vooral nog geen extra capaciteit benodigd is. Wel zullen extra gelden moeten worden gereserveerd ten aanzien van onder meer de TIWI-toets. De kosten hiervan zijn niet bekend, maar de participatiecoach screening kan geschoold worden om deze eigen te maken. Bij team uitkeringen bestaat de caseload van de klantbegeleider die zich dedicated bezighoudt met statushouders uit 225 dossiers. Op korte termijn bestaat er geen behoefte tot uitbreiding van het aantal fte's binnen dit team. Bij verdere groei is dit mogelijk wel aan de orde.

Met betrekking tot de inzet van statushouders met een grote afstand tot de arbeidsmarkt die vooral nog onvoldoende arbeidspotentieel hebben ontwikkeld gaan zoals reeds eerder gezegd naar team maatschappelijke deelname. De caseload van de participatiecoach omvat gemiddeld meer dan 400 uitkeringsgerechtigden per fte. Statushouders hebben vooral tijdens hun inburgeringstraject vaak te maken met specifieke vraagstellingen omtrent huisvesting, taal, integratie en participatie. Dit vraagt extra investering en derhalve ook extra inspanning. Een participatiecoach Werk heeft een gemiddelde caseload van 60 personen. Naar alle waarschijnlijkheid zal een participatiecoach taal een caseload van 100 personen moeten kunnen behappen.

Momenteel zijn er twee participatiecoaches binnen team maatschappelijke deelname die zich bezighouden met statushouders. Hun caseload bedraagt ongeveer per persoon 250 personen. Op basis van het huidige bestand zou dit moeten worden uitgebreid met ongeveer 2 fte.

Voorts is nog, zoals in hoofdstuk 5 aangegeven, een integrale coördinator benodigd.

6.2 Middelen

Re-integratie- en participatiemiddelen

Het Rijk stelt extra middelen ter beschikking ten behoeve van de verhoogde instroom van statushouders. In het Uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom is afgesproken om zowel het partieel effect op het gemeentefonds door de extra rijksuitgaven aan eerstejaarsopvang als de extra middelen voor integratie en participatie van statushouders aan gemeenten beschikbaar te stellen volgens het uitgangspunt 'geld volgt statushouder'. Gemeenten ontvangen een bedrag per een in die gemeente geplaatste statushouder. In totaal zal er over 2016-2017 € 381 miljoen beschikbaar worden gesteld voor de extra kosten voor zorg, onderwijs en integratie en participatie tezamen middels een decentralisatie-uitkering, waarvan een bedrag van € 136 miljoen bestemd voor integratie en participatie. Dit betekent in totaal € 4.430,= per gerealiseerde gehuisveste statushouder.

Toekenning van de middelen zal plaatsvinden op basis van de realisatiecijfers van de gerealiseerde huisvestingen statushouders per gemeente.

BUIG-middelen

In het bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom zijn afspraken gemaakt over de inter-temporele tegemoetkoming in de kosten die gemeenten maken aan bijstandsuitkeringen. Er vindt hieromtrent een compensatie plaats. De inter-temporele tegemoetkoming 2016 en 2017 is bedoeld om de feitelijke additionele kosten te dekken. De verdeling van deze (voor)gefinancierde middelen vindt plaats conform gerealiseerde taakstelling. Deze afspraak geldt ook voor de voorfinanciering bijstand in 2017. Overigens zijn de extra middelen enkel voor 2016 en 2017 bestemd. Vanaf 2018 zijn er vooral nog geen extra middelen voorhanden.

Aanvraag subsidie UIA.

Tevens hebben de gemeente Helmond en de gemeente Eindhoven een aanvraag ingediend voor een Europese subsidie, zijnde Urban Innovative Actions om vluchtelingen reed in een vroeg stadium naar betaald werk, vrijwilligerswerk of studie te begeleiden. In oktober 2016 wordt bekend gemaakt of de subsidie wordt toegekend. In de aanvraag is indicatief € 100.000,= beschikbaar voor de toeleiding naar de arbeidsmarkt en € 600.000,= voor maatschappelijke deelname.

Benodigde middelen:

Onderdeel	Fte
Screening	Waarschijnlijk nu niet aan de orde
Trajecten	Beperkt (uit reguliere fte)
Uitkeringen	225 per fte, nu niet aan de orde
Maatschappelijke Deelname	caseload 100 personen betekent 4 fte (nu 2 fte)
Coördinatie	1 jaar 1.0 fte / 2e jaar 0,6
Beleid	0,3 (uit reguliere fte)

Extra kosten voor eerste twee jaar

Extra fte maatschappelijke deelname :	€ 260.000 (2 fte gedurende twee jaar)
Coördinator	€ 130.000 (1 jaar 1.0 fte / 2e jaar 0,6
kosten TIWI-toets:	p.m.
Eventuele taalcoaching tijdens werkstage	p.m.

De extra instroom van statushouders en de proactieve benadering van asielzoekers in de AZC-situatie zijn niet voorzien in de begroting van Senzer. De Rijksoverheid geeft bovendien aan dat er extra middelen beschikbaar komen die ook voor de re-integratie naar werk bestemd zijn. De precieze uitwerking van de middelen is nog niet bekend. Om 'geen tijd te verliezen' stellen we nu voor alvast voor re-integratie een voorschot te nemen op deze middelen. Het gaat hierbij om een bedrag van in totaal indicatief € 450.000,- voor de periode 1-11-2016 tot 1-11-2018. Met betrekking tot de gevraagde effecten in 2018 en verder zullen we later een doorkijk maken.

De verdeelsleutel ten aanzien van de totale kosten voor de komende twee jaar per gemeente op basis van de actuele verplichte taakstelling wordt als volgt voorgesteld:

gemeente	Taakstelling 2015-2016	%	Bijdragegarantie middelen
Asten	72	6,82	450 K x 6,82% = € 30.690,-
Deurne	136	12,88	450 K x 12,88% = € 57.960,-
Gemert-Bakel	126	11,93	450K x 11,93% = € 53.685,-
Geldrop-Mierlo	166	15,71	450k x 15,71% = € 70.695,-
Helmond	381	36,09	450K x 36,09% = € 162.405,-
Laarbeek	94	8,90	450K x 8,90% = € 40.050,-
Someren	81	7,67	450K x 7,67% = € 34.515,-
Totaal	1056	100%	€ 450.000,-

Voorstel is de kosten in drie tranches in rekening te brengen:

Tranche 1 over de periode 1-11-2016 tot 1-01-2017

Tranche 2 over de periode 1-01-2017 tot 1-01-2018

Tranche 3 over de periode 1-01-2018 tot 1-11-2018

Zoals in het plan van aanpak beschreven is het mogelijk om de extra benodigde middelen te financieren uit de extra gelden die voor de aanpak statushouders door de minister ter beschikking worden gesteld.

In de septembercirculaire is dit nader toegelicht. Bij de bijstelling c.q. nadere uitwerking van het plan van aanpak zullen we derhalve explicieter op de middelenproblematiek in gaan. Het is echter ons voorstel nu niet langer te wachten met een actieve benadering van de problematiek en stellen daarom bovengenoemde gegarandeerde extra bijdrage voor. In de vervolgaanpak zal ook opnieuw de financiering ter sprake worden gebracht.

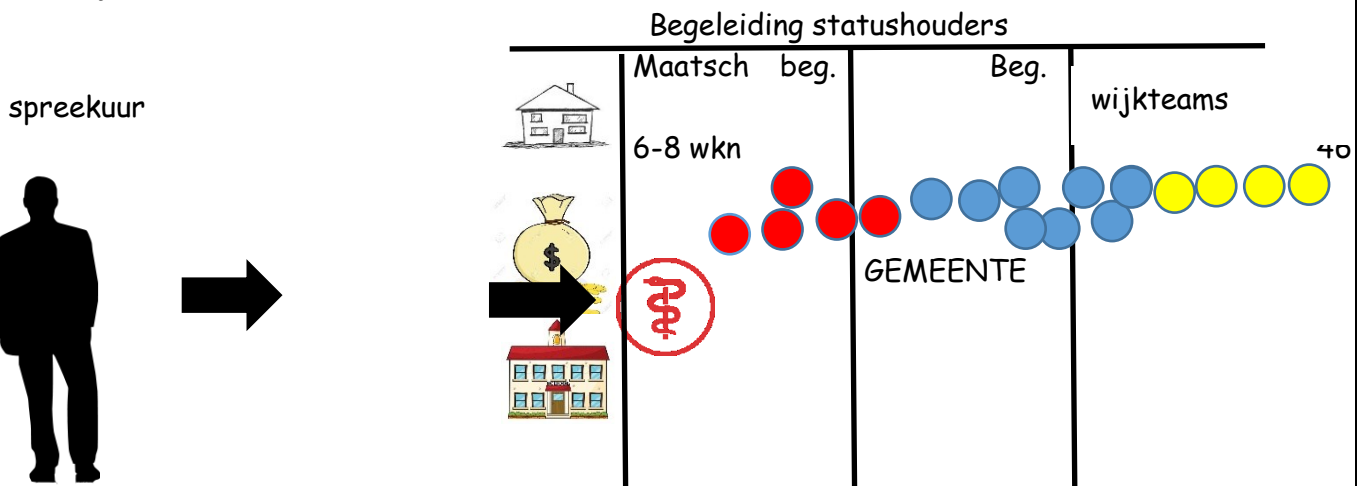
De precieze berekening per gemeente is nog niet bekend, maar de decentralisatie-uitkeringen zullen naar verwachting meer dan voldoende zijn om de extra kosten te dekken. Indien de extra middelen van uit het Rijk stoppen, dan stopt ook de extra capaciteit ten aanzien van de statushouders.

Duidelijk is dat de uitstroom van statushouders achterblijft bij de instroom. Dit betekent dat het van belang is niet langer te wachten om op termijn ook besparingen op de BUIG-middelen te bewerkstelligen.

Voor Senzer dienen de extra middelen beschikbaar te worden gesteld. Deze kunnen worden gedekt uit de middelen die het Rijk beschikbaar stelt ter dekking van de extra kosten voor de eerste twee jaar. Indicatief gaat het daarbij om een bedrag van ongeveer € 450.000,- voor de komende twee jaar. Met betrekking tot de toegezegde middelen vanuit de septembercirculaire vraagt Senzer minder dan 10% van de decentralisatieuitkering.

Maatschappelijke begeleiding statushouders ongeveer 52 weken: huidige werkzaamheden en intensivering hiervan.

Dienstverlening LEVgroep: m.b.v. deskundige vrijwilligers via maatschappelijke begeleiding, naar spreekuur, naar wijkteams

Maatschappelijke Begeleiding (6-8 weken)

Maatschappelijke begeleiding wordt uitgevoerd door deskundige vrijwilligers, aangestuurd door een beroepskracht. Deze vrijwilligers richten zich op een brede vraagverheldering. Signalen worden doorspeeld naar waar ze thuishoren, bijvoorbeeld de WMO-consulent en/of de opvoedondersteuner. Het doel is om iedereen op de juiste plek te krijgen. Binnen de huidige mogelijkheden werken we preventief, leveren maatwerk, schakelen snel en betrekken de buurt.

Week 1 en 2 Eerste Opvang

- De Vrijwilliger Eerste opvang voert de Checklist Huisvesting Helmond uit en vinkt af en slaat deze op in het persoonsdossier van de statushouder
- Vervolgafspraken 1 en 2 worden door de vrijwilliger Eerste opvang ingepland
- De Vrijwilliger Eerste Opvang schakelt met de Vrijwilliger Maatschappelijke Begeleiding (is soms ook dezelfde persoon) en de coördinator die de laatste check uitvoert

Week 3 t/m 8 Maatschappelijke Begeleiding

De Vrijwilliger Maatschappelijk Begeleiding is 'de bruggenbouwer' en helpt de statushouder een plaatsje te vinden in de Helmondse samenleving

De werkzaamheden van de Vrijwilliger Maatschappelijk Begeleiding hebben betrekking op:

- Informatie verstrekken en ondersteunen bij huisvesting, uitkering, belastingtoeslagen, ziektekostenverzekering, kinderopvang, scholen kinderen en eventueel studiefinanciering, het voeren van een huishouding, opvoeding, relaties, gezondheid, dagbesteding etc.
- Vertellen over de Nederlandse samenleving (gebruiken, gewoonten etc.)
- Vertellen over de gemeente (bijv. festiviteiten, verenigingen, bibliotheek) en contact maken met /samen een bezoek brengen aan relevante instanties en organisaties

- Contact maken met de wijk, omgeving door bv. de burens uit te nodigen of het samen het wijkhuis te bezoeken
- Zorgen voor verbinding met het wijkteam, dat de nieuwe wijkbewoner(s) bezoekt
- Afstemmen met de coördinator en meedenken over het te voeren beleid van maatschappelijke begeleiding
- Overdracht naar spreekuurmedewerker

Doel is dat de statushouder de gewoontes en gebruiken in Nederland kent en wegwijs is gemaakt in zijn omgeving. Hij neemt deel aan de maatschappij en is zo veel mogelijk zelfredzaam.

Spreekuur, individueel (max. 46 weken)

Het vervolg op de periode van Maatschappelijke Begeleiding is het inloopspreekuur. De spreekuurmedewerker ontvangt de statushouder, die in dit tweede deel van hun trajectbegeleiding zit. Men plant de vervolgfafspraken tijdens het spreekuur. Indien er meer tijd nodig is wordt een vervolgfafspraak gepland, buiten het inloopspreekuur om. Er wordt bewust gewerkt aan zelfstandigheid en zelfredzaamheid. De frequentie van de bezoeken aan het spreekuur neemt af.

De spreekuurmedewerker:

- stelt de vraag van de statushouder centraal (er zijn geen vaste gespreksonderwerpen, maar veel vragen gaan over gezinshereniging, financiën, betalingsregelingen)
- informeert en adviseert, maar laat de statushouder zelf keuzes maken en met de oplossing aan de slag gaan
- rapporteert na ieder spreekuur de afspraken met de statushouder en plant een vervolgfafspraak.

De papieren dossiers worden momenteel overgezet in het digitale dossier

Vrijwilligers

Vrijwilligers worden continue geworven. Met hen wordt een intake gepland, indien ze geschikt zijn en willen starten volgen ze, via Leren met LEV, de basistraining Ondersteuning Vluchtelingen van 4 dagdelen. Hierna volgt een inwerkperiode.

Acceptatie in de buurt/stad

- we sluiten aan bij de stadsdialoog en andere gemeentelijke initiatieven
- we werken actief samen in de driehoek corporaties, wijkteams en vluchtelingenwerk
- we ondersteunen burgerinitiatieven

Integratie

- het aanbod taalmaatje wordt met iedere statushouder besproken
- vluchtelingenwerk speelt signalen door naar waar ze thuishoren en er zijn verbindingen de wijkteams. Ontmoeten en meedoen staan centraal in de aanpak

Vraaggerichte begeleiding bij voorbereiden op zelfstandig wonen en leven

- Vrijwilligers geven individuele, vraaggerichte ondersteuning, bijvoorbeeld: samen de post bekijken en leren wat er moet gebeuren, wegwijs maken in de buurt, uitleg over Koningsdag e.d.
- Naast taalmaatjes worden vrijwilligers ook als toekomstcoach ingezet. Een toekomstcoach ondersteunt op basis van een gerichte vraag: bv. het schrijven van een CV, netwerk opbouwen
- De mogelijkheden m.b.t. empowermenttrainingen (13 weken, 1 dagdeel per week) worden besproken (max. 60 deelnemers per jaar reeds gefinancierd – 30 mannen en 30 vrouwen)

Nieuwe onderdelen maatschappelijke begeleiding

Maatschappelijke begeleiding: extra instroom statushouders

Totaal 228 statushouders in 2016

- 16 statushouders (extra instroom)

Maatschappelijke Begeleiding: extra vrijwilligers werven (doel eind 2016 = 30 vrijwilligers)

- 16 nieuwe vrijwilligers werven, opleiden (regulier) en begeleiden.

Door meer vrijwilligers te werven, op te leiden en te begeleiden kunnen we er meer aandacht aan besteden dat de statushouder in beeld is en dat hij met zijn hulpvragen op de juiste plek terecht komt.

De begeleiding is intensiever. We kunnen meer aandacht besteden aan de signalen die we opvangen. Er worden meer afspraken ingepland met de statushouder. Deze extra één-op-één begeleiding zorgt voor een betere start van de statushouder en een warmere overdracht.

Keuzemenu: benutten van de Refugee Talent Hub (ism Werkbedrijf)

Waar nodig vrijwilligers werven die hiermee aan de slag gaan. Het Werkbedrijf draagt zorg voor de opleiding en begeleiding

Keuzemenu: anticiperen op de extra begeleiding die kamergewijze verhuur vraagt

1 x per 2 weken per woning een bezoek door een beroepskracht, samen met een vrijwilliger
15 uur per woning/jaar

Acceptatie in de buurt/stad

- Het thema staat vaker op de agenda: in de signaleringsteams, bij de wijkraden, T-teams, etc.

Keuzemenu: integratie – de Nederlandse taal leren

- Bestaande informatie verzamelen, bundelen, indien mogelijk gebruiken, bv
  - <http://www.netinnederland.nl/>
  - <http://www.hetbegintmettaal.nl/>
  - <https://www.kb.nl/ob/leren-lezen-digivaardigheden/taalkit-dutch-voor-vluchtelingen>
  - Verder aanvullen en up to date houden

Integratie

- Team Vluchtelingenwerk schakelt (beter) met de vaste contactpersonen uit de wijkteams. De wijkteams zijn op de hoogte van de relevante stedelijke voorzieningen (bv. taalondersteuning, budgetcursussen enz.) en schakelen met, waar nodig, met opvoedondersteuners of andere hulpverleners
- Activeren van burgers, zodat zij meer eigen initiatief nemen en hun activiteitenplannen indienen bij bijvoorbeeld het Stadslab
- Wijkteams (met vrijwilligers) betrekken bij het huisvesten van statushouders

- In gesprek met (sport)verenigingen, stichtingen, buurtsportcoaches
- Aansluiten bij en ondersteunen van burgerinitiatieven
- Waar nodig/mogelijk statushouders onderbrengen in het Stadsleerbedrijf zodat zij een leertraject krijgen. In de 2^e helft van 2016 komt de coördinatie van het Stadsleerbedrijf in handen van LEVgroep, participatiecoaches krijgen een coachende rol voor de deelnemers.

Keuzemenu: integratie – maatschappelijk integreren, de stad leren kennen

- Iedere stad is anders. Door de stad (beter) te leren kennen zullen vluchtelingen sneller integreren. Vrijwilligers helpen de vluchtelingen op weg in onze samenleving. Samen bezoeken ze bijvoorbeeld wijkcentra, de supermarkt, de markt, de bibliotheek, het gemeentehuis, de kringloopwinkel, Supersociaal, de Ruilwinkel, sportverenigingen etc.
- Werkzaamheden: 10 vrijwilligers werven en inzetten (regulier), die de vluchtelingen, in groepen de stad leren kennen

Keuzemenu: integratie – wederkerigheid – capaciteiten inzetten

- Vluchtelingen die het willen en kunnen, kunnen via de vrijwilligersvacaturebank hun weg vinden. Waar nodig volgt een warme begeleiding naar de vrijwilligerswerkplek

Keuzemenu: integratie – wederkerigheid – capaciteiten inzetten tijdens NL DOET

- (sport)verenigingen en maatschappelijke instellingen stimuleren om, tijdens NL Doet op 10 en 11 maart 2017, klussen te bedenken die vluchtelingen, samen met vrijwilligers op te pakken
4 uur per klus

Samenwerking met andere partners

- Om een sluitende aanpak te organiseren werken we (beter en meer) in afstemming samen met andere partners, bv. Humanitas (doorverwijzen voor een fiets) en de participatiecoaches
- De participatiecoaches maken deel uit van het T team.
- Samen maken we maximaal gebruik van de vrijwilligers van LEVgroep

Extra inzet t.b.v. het participatieverklaringstraject.

Vaste onderdelen in het participatieverklaringstraject zijn:

- de deelname aan het basisprogramma: de praktische workshop over kernwaarden.
- de ondertekening van de participatieverklaring

In de participatieverklaring worden de kernwaarden en de belangrijkste rechten en plichten van nieuwkomers beknopt vermeld: vrijheid, gelijkwaardigheid, solidariteit en participatie.

Vaste onderdelen

- Kennismakingsgesprek (=regulier)
- Uitleg participatieverklaringstraject en basisprogramma (=extra gesprek)
- In overleg met de statushouder bekijkt de maatschappelijk begeleider welke modules uit het keuzemenu belangrijk zijn voor hem/haar. Dit wordt in het cliënt dossier vermeld

Basisprogramma

- Workshop volgens de tools van Prodemos, zie <https://www.prodemos.nl/voor-gemeenten/burgerparticipatie/toolbox-participatieverklaring/download-materialen-gratis/>

Groepsbijeenkomsten van 2,5 uur gegeven door ex-statushouders, samen met een beroepskracht over de Nederlandse kernwaarden en Helmond.

We werken met aanwezigheidsregistratie

Maximaal 20 statushouders per groep

4 uur per bijeenkomst

- Stadstour door Helmond
Een rondleiding, in een auto, door de stad door een stadsgids/vrijwilliger. De Statushouder maakt kennis met het Werkplein, de bibliotheek, het kasteel, de stadswinkel, het ROC ter Aa, de GGZ/GGD, de markt, de wijkhuizen.
Max. 4 personen in een auto
- Ontwikkelen boekje Welkom in Helmond (soort stadsgids). Gemaakt door vrijwilligers (waar mogelijk in de eigen taal), dat uitgereikt kan worden aan de statushouders

Feestelijke afsluiting in een groep van max. 20 personen, met een ondertekening van het certificaat, met als bijlage de modules

2 uur per bijeenkomst

t.b.v. workshop participatieverklaring

- 6 vrijwilligers werven en opleiden uit de ex-statushouders

T.b.v. de uitvoering van het keuzemenu van het participatieverklaringstraject **15 vrijwilligers werven en opleiden**, die ingezet kunnen worden onderstaand aanbod

Keuzemenu: themabijeenkomsten door vrijwilligers

Groepsbijeenkomsten van 2,5 uur gegeven door een beroepskracht, samen met een vrijwilliger die de eigen moedertaal spreekt.

Thema's als: taal, werk, toekomst, de rol van de school in de opvoeding. De Nederlandse kernwaarden lopen hier steeds doorheen

- Max. 20 deelnemers

4 uur per bijeenkomst

Keuzemenu budgetteren, cursus, 4 bijeenkomsten van 1,5 uur, i.v.m. taalbarrière ondersteund met pictogrammen en kleuren.

De cursus wordt gegeven door een beroepskracht, samen met een vrijwilliger

- Administratie op orde maken
- Gebruik maken van een kasboek
- Inkomsten en uitgaven in balans brengen
- Schulden voorkomen en verleidingen weerstaan
- Verzekeren, sparen en lenen

8 uur per cursus van 4 bijeenkomsten

Keuzemenu kennismaken met digitaal bankieren, gebruik DigiD, toeslagen.nl enz. (1 bijeenkomst 2,5 uur door beroepskracht, samen met een vrijwilliger)

4 uur per bijeenkomst

Keuzemenu aandacht voor grensoverschrijdend gedrag richting vrouwen

(1 bijeenkomst 2,5 uur door beroepskracht, samen met een vrijwilliger)

4 uur per bijeenkomst.

Cursus alleen bestemd voor mannen

Keuzemenu aandacht voor grensoverschrijdend gedrag richting vrouwen

(1 bijeenkomst 2,5 uur door beroepskracht, samen met een vrijwilliger)

4 uur per bijeenkomst.

Cursus alleen bestemd voor vrouwen

Keuzemenu vrijwilligerswerk, hoe en waarom? (1 bijeenkomst 2,5 uur door beroepskracht, samen met een vrijwilliger)

4 uur per bijeenkomst

Keuzemenu Digisterker (aanleren digivaardigheden) (1 bijeenkomst 2,5 uur door beroepskracht, samen met een vrijwilliger)

4 uur per bijeenkomst

Keuzemenu: empowermenttraining voor groepen mannen of vrouwen (indien het maximaal aantal van 30 mannen en/of 30 vrouwen per jaar bereikt is)

Zie bijlage 4: mPowerMAN, empowermenttraining voor allochtone mannen

Zie bijlage 5: Eigen Kracht, empowermenttraining voor allochtone vrouwen

Zie bijlage 6: Calculatie empowermenttraining

Deze trainingen zijn momenteel , voor maximaal 30 deelnemers, mogelijk gemaakt door bijdragen van maar liefst 6 fondsen

Extra aanbod met betrekking tot de integratie en participatie van statushouders door Humanitas

Keuzemenu : iedere statushouder een fiets (Humanitas)

Iedere statushouder wordt voorzien van een passende fiets en krijgt fietsles. Om dit veilig te laten gebeuren wordt ook aandacht besteed aan de (basis) verkeersregels. Oude fietsen worden via de stadswacht en derden ingezameld. Vrijwilligers van de Ruilwinkel knappen ze op en geven de lessen. Statushouders betalen een eigen bijdrage.

Keuzemenu: “Van huis naar Thuis” (Humanitas)

Statushouders die dit wensen krijgen hulp bij het bewoonbaar maken en inrichten van hun huis en kunnen gebruik maken van het voordeel dat ontstaat als onderdelen van de inrichting, bijvoorbeeld witgoed, groot kunnen worden ingekocht. Vrijwilligers komen helpen bij het schoonmaken, schilderen, lampen ophangen e.d. en kunnen ook helpen bij de aanschaf van de inrichting (wegwijs maken kringloopwinkel, marktplaats, etc.)

Op aanvraag kan men tegen gereduceerde prijzen en/of gesponsord verschillende zaken aanschaffen: pakket beddengoed en toebehoren, schoonmaakmiddelen, witgoed, etc.

Op aanvraag kunnen vrijwilligers helpen met het vervoer van grotere zaken.

Statushouders betalen een eigen bijdrage , maar gaan zelf ook weer minimaal 1 keer helpen bij een nieuwe statushouder. Met inrichten, vervoeren, e.d.

Keuzemenu: “Welkom in Helmond”(Humanitas)

Welkomspakket voor iedere statushouder. Het organiseren van groepsbijeenkomsten voor nieuwe statushouders. Statushouders stimuleren om zelf weer nieuwe statushouders welkom te heten .

Maandelijks wordt er in de Ruilwinkel een groepsaanbod gedaan, waarbij mensen kennis kunnen maken met relevante voorzieningen zoals Stichting Leergeld, De formulierenbrigade, Home-start, etc. Hierbij wordt getolkt door mensen uit het eigen taalgebied en worden deze ook met elkaar in contact gebracht. Een bijeenkomst wordt gestart met een internationale lunch gemaakt door leden van de Ruilwinkel met punten.